PRZESYŁKA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM DZIŚ 12 STRON DRUKU.
Rok VIII. Kraków, sobota 22 sierpnia 1925 Nr. 188

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków ... ej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe P. K. O. ... 0.620.
Nakładem Spółki Wydawniczej „NOWY ...
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost ... tracji.
Komunikaty przesłane Redakcji nie będą ...
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty Red... wiada.
Redaktor naczelny przyjmuje od 12 ... udnie.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł.10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincji: z przesyłką pocztową „ „ 4·20. „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00. „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—. gratulacye Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

Zgoda na niezgodę

List z Londynu

„Mówił dziad do obrazu...“ — Co to jest „niesłuszny atak“? — Interes W. Brytanji a interes Dominjów. — Zwycięstwo koncepcji imperjalnej.— Początek uznania mocarstwowego stanowiska Niemiec.

Londyn, 16 sierpnia.

Do tego „zupełnego porozumienia“, które we dle oficjalnego komunikatu ukoronowało w dniu 13 bm. dwudniowe „conversations“ między Briandem a Chamberlainem zastosować można tylko jedno polskie powiedzenie: „mówił dziad do obrazu, a obraz do niego ani razu“. Niemcy mają na to krótsze określenie: aneinander vorbeireden, Lecz ta dziadowska metafora jest bardziej wyrazista.

Kto czytał uważnie dyplomatyczną korespondencję, poprzedzającą ostatnią notę Francji do Niemiec, kto porównywał tekst francuskich i angielskich propozycyj i kto śledził bieg angielskiej opinji publicznej, ten musiał zrozumieć, że te „pogadanki“ mogą się pomyślnie skończyć tylko wtedy, jeśli obie strony przyjdą z tem, co się tu nazywa „a will to disagree“ — zgoda na niezgodę. Obie strony powiedziały swoje, a stara, dobra francuszczyzna raz je szcze okazała, do czego zdolnym jest dyplomatyczny język.

Bo następującym jest paradoks tego przyszłego paktu: Każdy kontrakt wiąże kontrahentów i czyni spełnienie zobowiązania niezależnem od woli jednej ze stron. Tam gdzie od swobodnej, niczem nieskrępowanej oceny jednej ze stron zależy, czy zobowiązanie ma być spełnione — tam trudno jest mówić o wiążącem zobowiązaniu. Tak a nie inaczej ma się rzecz z ową zgodą Anglji na wspólny pakt gwarancyjny. Osią tego zobowiązania jest obrona jednej strony przed niesłusznym atakiem drugiej strony. Lecz co stanowi niesłuszny atak? Czy — jak się tego domagała Francja — jasno określone fakta, których zaistnienie da się automatycznie skonstatować? Nie! Wielka Brytanja — i Dominia — ocenią w każdym indywidualnym wypadku, czy nastąpił niesłuszny atak, kto jest atakującą stroną i jakie na leży przedsięwziąć kroki. Właśnie czytam, że paryska prasa znalazła już gallickie bon mot dla tego traktatu: jest to pakt, który gwarantu je nie-gwarancję..

Żadne inne rozwiązanie nie było możliwe. Bo prowadzi Wielka Brytanja te rokowania w obliczu oczywistego konfliktu dwóch sprzecznych tendencyj: bezpośredniego zainteresowania Zjednoczonego Królestwa w losach i w pokoju kontynentalnej Europy i — z drugiej strony — upartego, zdecydowanego postanowienia Dominiów trzymania się zdala od tego wrzącego kotła, zdla się wiecznych antagonizmów. A że historja ostatnich pięciu lat jest historją konsolidowania się opinji angielskiej po stronie Imperjum, przeto ostateczny wynik tego konfliktu jest jasny. Konserwatywna i liberalna partja od dawna już współzawodniczą ze sobą w imperjalnym patrjotyźmie. Lecz ostatnie miesiące okazały, że imperjalny ideał liczyć może na nowego i silnego sprzymierzeńca — na partję pracy — i to nie tylko na jej prawe skrzydło, lecz także na radykalnych szkockich socjalistów, którzy głosowali gromadą za człowiem uprzywilejowaniem Dominjów. A Dawid Kirkwood, zapaleniec i rewolucjonista, oświadczał — ku osłupieniu i radości burżuazyjnych posłów, — że Imperjum Brytyjskie może być lepszem narzędziem pokoju, aniżeli Liga Narodów. Możnaby powiedzieć, że Imperjum i Dominja stały się teraz symbolem nadziei dla nękanego ekonomicznemi dolegliwościami kraju. Czy jest wobec tego dziwnem, że ich życzenie musiało być miarodajne.

Co do wschodnich zaś granic Niemiec, to wypowiedziała już raz Wielka Brytanja swoje stanowcze „nie“, i uważa za zbyteczne trudzić się jego potwórzeniem. Tu nie trzeba impulsu Dominiów. Opinja publiczna — bez względu na partje — uważa je za niesłuszne, anormalne i — przejściowe. A że Francja nie porzuciła formalnie tego punktu swego programu — oto dalszy przyczynek do charakterystyki tego paktu.

— — — — — — — —

A przecież... Briand, opuszczając Londyn, rozpływał się w uśmiechach, a przedtem jeszcze ożywiał Hyde Park Hotel swem zadowoleniem i dowcipami. Nie przyjechałł widocznie na zdobycie Albionu i nie mając żadnych nadziei, nie miał się w czem zawieść. Gdzież leży zatem istotny cel tych pertraktacyj? Dlaczego stwierdza cała prawie prasa angielska, że są one ważnym krokiem na drodze do pokoju? Odpowiedź jest jasna: są one początkiem koniecznej zdaniem Anglji zmiany — uznania mocarstwowego stanowiska Niemiec w gronie europejskich narodów i stworzenia form, w których to stanowisko ma się objawiać. W tej zmianie — dającej polityczny i prawny wyraz etnograficznym i kulturalnym stosunkom — leży zdaniem obu ministrów istotna gwarancja pacyfikacji Europy i bezpieczeństwa Francji. Wielka Brytanja jest tu „ein ehrlicher Makler“. Nie wkłada niczego z kapitału imperjalnej solidarności, lecz mimo to — w swojem rozumieniu — spełnia w własnym interesie i w interesie innych funkcję pacyfikatora Europy. W tem leży wytłumaczenie owej dziadowskiej analogji u początku tego listu.

L.

Ożywiona debata generalna na Kongresie Sjońskim nad sprawozdaniem Egzekutywy

(Telefonem od naszego specjalnego sprawozdawcy kongresowego.)

Referat inż. Soskina

Wiedeń, 20 8. (Kl) Dzisiejsze czwartkowe przedpołudniowe czwarte z rzędu posiedzenie Kongresu rozpoczęło się o godz. ½11-tej referatem inż. Soskina. Mowca napada na eksterminacyjny system kolonizacji, uprawiany przez robotników w kwucach i moszaw owdim, przyczem broni w długim wywodzie systemu intensywnej kolonizacji.

Po referacie Soskina rozpoczęła się generalna debata.

Stanowisko Mizrachi

Pierwszy przemawia imieniem Mizrachi poseł Farfbstein, który w dłuższem przemówieniu omawia polityczną działalność Egzekutywy. Mowca dziękuje Egzekut wie za otwarcie Uniwersytetu w Jerozolimie, krytykuje natomiast nie dość stanowczą akcję polityczną w Genewie, co zdaniem mowcy doprowadziło do nieprzychylnego sprawozdania komisji mandatowej. Kongres musi zaprotestować przeciw ko oświadczeniu angielskiego ministra kolonji lorda Amery, że Żydzi nie mogą nigdy stanowić większości w Palestynie. Zdaniem mowcy Egzekutywa ponosi winę w tem, że Wysokim Komisarzem w Palestynie mianowany został nie-Żyd wbrew dotychczasowej zasadzie, że Wysokim Komisarzem powinien być Żyd.

Przechodząc do problemów gospodarczych Palestyny mowca oświadcza, iż Mizrachi nie chce gnębić robotników żydowskich, ale pragnie wspólnie z nimi naradzać się nad ulepszeniem metod pracy. Mowca bardzo ostro krytykuje gospodarkę kwuc, które określa jako pupile (kestkinder) Egzekutywy. Słowa te wywołują burzę protestów na lewicy. Mowca mimo to kończy przemówienie.

Mowa Dra Gottlieba

Następnie przemawia imieniem polskiej delegacji krajowej Dr Gotlieb (Warszawa). Na wstępie mowca szeroko omawia problem czwartej aliji. Sprawa ta — wywodzi mowca — wywołała silną hecę, którą mowca określa jako antysemityzm. Jest rzeczą niedopuszczalną, mówi Dr Gotlieb, aby Żydzi w ten sposób pisali o Żydach. Delegacja polska domagać się musi ekonomicznego równouprawnienia w Palestynie. Nie jesteśmy przeciw rolnictwu, przeciwnie uważamy, że rolnictwo powinno być umieszczone na pierwszem miejscu naszej pracy odbudowawczej. Nie należy jednak zapomnieć, że dopiero miasto nadaje krajowi kulturalne oblicze. Szerzono legendy o Żydach z ul. Gęsiej i Nalewek. Ale czyż nie oni utrzymują

narodowy charakter? Mimo zakazu otwierania sklepów w niedzielę, co przyczynia się do ruiny ich egzystencji, nie otwierają oni sklepów swych w sobotę.

Dalej omawia mowca działalność urzędów palestyńskich Machlakat—Haawoda, krytykując je ostro. Mowca bardzo stanowczo występuje przeciwko utrudnieniom dla emigrantów do Palestyny ze strony urzędów palestyńskich, zwłaszcza przeciw nieracjonalnemu egzaminowaniu emigrantów.

Reprezentant Hitachdutu Dr. Arlosoroff

Imieniem „Hitachduth" przemawia dr Ch. Arlossoroff (Palestyna), który podnosi błędy popełnione, zdaniem jego, przez Egzekutywę w Genewie. Mowca z uznaniem wyraża się o działalności Herberta Samuela, którego należy pozyskać dla czynnej pracy sjońskiej. Dalej mowca krytykuje działalność Rady gospodarczej, której zarzuca bierność. Elementy produktywne z pośród IV. aliji witają robotnicy palestyńscy z radością. Eksperyment kolonizacji robotniczej prowadzonej przez lat 15, udał się znakomicie i nie należy go obecnie psuć nowymi pomysłami. Wkońcu mowca domaga się energicznej akcji celem uzyskania pożyczki narodowej na cele odbudowy Palestyny.

Przewodniczący Motzkin ogłasza przerwę obiadową.

Mowa przedstawiciela sjonistów niemieckich

Posiedzenie zostaje wznowione o godzinie 4 popołudniu. Na wstępie odczytano długi szereg telegramów powitalnych m. in. z Rosji, Ameryki i Palestyny.

Imieniem delegacji niemieckiej przemawia Kurt Blumenfeld. Mowca wypowiada się przeciw tzw. „suchemu sjonizmowi". Nie wolno nam golusu przeprowadzać do Palestyny. Dążeniem naszem jest stworzenie typu nowego Żyda na ziemie palestyńskiej. Nie występujemy przeciw IV. aliji, żądamy jednak, by składała się ona z elementów przesiągniętych sjonizmem w naszem rozumieniu. Z tego też względu mowca występuje przeciw grupie „Ejth liwnoth", która niejako zmusza Żyda do przeniesienia się do Palestyny, nie troszcząc się o nowy typ żydowski.

Mowca imieniem sjonistów niemieckich wyraża żal z powodu ustąpienia dra Ruppina, wyrażając nadzieję, że nie usunie się zupełnie od pracy.

Wkońcu mowca wypowiada się przeciw narodowej pożyczce a za Keren Hajessod. Żąda wreszcie jednolitej Egzekutywy, opartej na większości.

Powitanie i przemówienie Dr. St. Wise

Motzkin, który przez dwa dni prowadził bez przerwy przewodnictwo, oświadcza:

Za chwilę oddam przewodnictwo w ręce człowieka, o którym muszę kilka słów powiedzieć. Dr. Stephen Wise swym ogromnym wpływem w Ameryce zasilał nas zawsze w naszej pracy. Na krótko odszedł od nas, by znów do nas powrócić.

Na salę wchodzi Dr Stephen Wise, którego Kongres wita burzliwymi oklaskami. Dr Wise obejmuje przewodnictwo, przyczem wygłasza dłuższe przemówienie w języku angielskim, które na język hebrajski tłumaczy dr Mossinsohn.

Mowca wspominając o Jewish Agency oświadcza, że powinna ona być skonsolidowana. Kongres jako taki nie powinien zajmować się sprawą kolonizacji krymskiej, jeidnak mowca osobiście jest zdania, że Krym nie zdoła zastąpić Palestyny. Dr. Wise krytykuje przewodnictwo Jointu, które pochopnie zadekalrowało 5 miljonów dolarów na kolonizację krymską. My wszyscy — kończy mowca — dalej będziemy niestrudzenie pracować dla Palestyny.

Pos. Grinbaum o stanowisku Al hamiszmar

Zabiera głos poseł Grinbaum imieniem grupy Al Hamiszmar. Przed dwoma laty — wywodzi mowca — rozlegało się hasło, że nie możemy dłużej czekać, że kolonizację musimy jaknajbardziej przyspieszyć. Dziś jesteśmy w tej sytuacji, że musimy czekać, gdyż ci, co mieli dać pieniądze, nie dali. Dla nich Palestyna była tylko epizodem, podczas gdy dla nas jest najżywotniejszą sprawą.

Dziś zwracają się do nas przywódcy o wzmocnienie organizacji, jednak skoro nam chcą zabrać duszę, to my nie możemy myśleć o wzmocnieniu organizacji. Przywódcy nasi prowadzą dlatego politykę ugodową, bo nie wierzą we własne siły.

Mowca nie jest przeciwnikiem IV aliji, jednak domaga się jej opanowania i regulowania. Musimy dążyć do zwiększenia jiszuwu palestyńskiego, ale także i do szerzenia naszego języka i kultury. Mowca kończy oświadczeniem, że grupa jego, acz słaba liczebnie, jednak nadal będzie twardo stała na straży sjonizmu i istoty naszej idei.

Delegacja amerykańska popiera Weizmana

Del. Louis Lipsky z Ameryki odczytuje deklarację delegacji amerykańskiej. Głównym punktem deklaracji jest poparcie stanowiska Weizmanna w sprawie Jewish Agency i żądanie przeniesienia Egzekutywy do Erec Izrael.

Poseł Dr. Reich polemizuje z pos. Grinbaumem.

Burzliwe sceny podczas mów delegatów palestyńskich

Delegat Suprawski z Palestyny przemawia imieniem tamtejszego stanu średniego. Podczas jego mowy dochodzi do hałaśliwych scen z powodu przerywań i okrzyków lewicy.

Ben Gurion, przywódca robotników palestyńskich oświadcza, że dla rozwoju Palestyny potrzebną i konieczną jest tylko jedna większość — większość robotników żydowskich.

W pewnym momencie słowa mowcy wywołują bardzo burzliwe protesty na prawicy. Ben Gurrion podniesionym głosem zawołał bowiem: „Jeśli wyobrażacie sobie, że do Palestyny emigrować będzie 40 robtników, a tysiące spekulantów, to biada nam!" Dalej mowca występujeostro przeciw Mizrachi.

Po tem przemówieniu posiedzenie zamknięto.

Jeszcze 31 mowców zapisanych do głosu

Dalszy ciąg debaty generalnej jutro, w piątek przedpołudniem. Do głosu zapisanych jest jeszcze 31 mowców. Przypuszczalnie członkowie Egzekutywy na piątkowem popołudniowem posiedzeniu wystąpią z odpowiedzią na zarzuty, podniesione w czasie dotychczasowej debaty.

Brandeis gościem na Kongresie

Wiedeń, 20 8. (Kl) Dziś popołudniu zjawił się na sali kongresowej Louis Brandeis i zajął miejsce wśród gości. Przewodniczący Dr Wise powitał Brandeisa i wyraził nadzieję, że obecność jego stanowi zapowiedź ponownej współpracy z sjonizmem. Kongres zgotował huczną owację Brandeisowi, który dziękował ukłonami.

Rabin z Jabłonny przyjął mandat

Wiedeń, 20. 8 (Kl.) Rabin z Jabłonny przyjął dzisiaj mandat delegata na Kongres i zajął miejsce wśród delegatów. Nie zgłosił on przystąpienia do żadnej grupy. Kilku mowców w czasie dzisiejszego Kongresu i to zarówno z ugrupowań prawicowych (Farbstein), jak i robotniczych (Arlosoroff) wyrażało się z wielkiem uznaniem o działalności rab. z Jabłonny, przyczem Kongres zgotował mu owację

Utworzenie bloku polskich delegatów

Delegaci zachodnio Małopolscy utworzyli osobną grupę pod przewodnictwem Dra Hilfsteina.

Wiedeń, 20 8. (F) Pomiędzy różnemi grupami polskiej delegacji krajowej zostały nawiązane rokowania celem wytworzenia wspólnej platformy we wszystkich sprawach politycznych i gospodarczych i to zarówno na plenum jak i na komisjach. Rokowania dały wynik pomyślny. Utworzony został blok krajowy, złożony z grup Ejth Liwnoth i grupy wschodnio-małopolskiej. Blok ten liczy 45 delegatów. Prawdopodobnie przystąpi też do Bloku grupa zachodnio-małopolska.

Do zarządu połączonych grup polskich wybrani zostali: senator Kerner, jak przewodniczący oraz poseł Rosenblatt (Łódź) i inż. Landau (Lwów) jako wiceprzewodniczący. Jedno miejsce zarezerwowane jest dla przedstawiciela Małopolski zachodniej.

* * *

Wiedeń, 20 8. (Kl.) Wbrew oczekiwaniom delegaci zachodnio-Małopolscy nie przystąpili do bloku polskiego, lecz łącznie z delegatami śląskimi utworzyli własną grupę pod przewodnictwem Dra Hilfsteina.

Przedstawicielem tej grupy w komisji permanencyjnej jest Dr Hilfstein.

* * *

Zaznaczyć należy, że liczba delegatów z Polski — prócz członków frakcyj — wynosi 52, a to 35 z b. Kongresówki, 8 z Małopolski zachodniej, 8 z Małopolski wschodniej i 1 z Wilna.

W skład grupy Mizrachi wchodzi 29 delegatów z Polski (b. Kongresówka 24, wschodnia Małopolska 3, Wilno 2), Hitachduthu 15 delegatów, (b. Kongresówka 9, wsch. Małopolska 4, zach. Małopolska 2), Ceire Sjon — 4, Poale Sjon — 3 (wszyscy z b. Kongresówki).

Kombinacje co do przyszłej Egzekutywy

Wiedeń, 20 8. (Kl.) Co do składu przyszłej Egzekutywy wyłaniają się tu dwie koncepcje. Centrum i delegacja amerykańska wysuwają plan Egzekutywy koalicyjnej, w której zasiadaliby reprezentanci wszystkich ugrupowań. Druga koncepcja dąży do utworzenia Egzekutywy jednolitej, tj. albo prawicowej albo lewicowej.

Każda z obu stron stara się pozyskać dla swej koncepcji Weizmana.

Co do składu osobowego przyszłej Egzekutywy jest narazie pewnem ustąpienie reprezentanta „Mizrachi" prof. Picka, oraz Dra Ruppina.

Kandydatura posła Farbsteina na miejsce prof. Picka napotyka na trudności ze strony lewicy. Grupy Ejth Liwnoth i Mizrachi wysuwają na miejsce Dra Ruppina kandydaturę inż. Soskina. Jego referat wygłoszony na dzisiejszem posiedzeniu Kongresu uważany jest za mowę kandydacką.

Z nowych osobistości, które przypuszczalnie wejdą do Egzekutywy, wymieniają delegata Schockena z Niemiec i Morrisa Rottenberga z Nowego Jorku.

Egzekutywa nie przenosi się do Palestyny

Wiedeń, 20 8. (Kl) Dowiaduję się, że pogłoski o przeniesieniu się Egzekutywy do Palestyny są bezpodstawne.

Kontrrewolucja maszeruje...

Podłoże zaburzeń antysemickich we Wiedniu.

Z okazji poniedziałkowych rozruchów ulicznych we Wiedniu, które przybrały dość poważne rozmiary, nadsyła nam nasz sprawozdawca kongresowy garść ważnych szczegółów:

Wiedeń, 18 sierpnia.

Naprózno chcą wmówić, że wczorajsze demonstracje przy Ringstrasse, które przeciągały się do późnej nocy, czynem są niedorosłych chłopców, napróżno opowiadają, że ludzie, którzy przez kilka godzin niepokoili ulice wiedeńskie i stawiali opór uzbrojonej policji, robili to tylko dla „hecy". Do takiego wyjaśnienia i uspakajania należy zupełna ślepota tych, którzy nie chcą widzieć politycznych zjawisk w ich związku z rzeczywistością. Zapewne, demonstracja wyglądała nazewnątrz, jak każda inna krzykliwa demonstracja nacjonalnych socjalistów; także masa uczestników należała do partji nacjonalno-socjalistycznej, byli to młodzi robotnicy, kantorzyści i studenci, którzy zjawili się w grupach na placu demonstracji.. Jednak widok tej, tylko pozornie nieregularnie. demonstrującej masy z antysemickim okrzykiem wojennym na ustach — przekonuje coraz bardziej, że we Wiedniu odbywa się obecnie walka zjednoczonych grup reakcyjnych przeciw teraźniejszemu rządowi z wyraźnym zamiarem utrącenia go. Ażeby zrozumieć te wiedeńskie zjawiska niekoniecznem jest powoływanie się na historyczne przykłady. Wystarcza do tego tylko pewna znajomość kontrrewolucyjnego ruchu, a zrozumie się, co we Wiedniu dzieje się od kilku miesięcy. Że tak mało dotychczas wiedziano o tej walce z władzą, winien temu brak zainteresowania, tak obywateli Wiednia, jak i sfer zagranicznych dla wewnętrznej polityki austrjackiej.

Polityczne znaczenie mają w Austrji dwie wielkie partje: chrześcijańsko-społeczna i socjalno-demokratyczna. Od czasu rezygnacji socjalno-demokratów ze współrządu, dzielą się rządem chrześcijańsko-socjalni i wielkoniemcy. Partja chrześcijańsko-socjalna jednak nie jest jednolitą i rozpada się na dwie grupy: grupę zastępców Wiednia i grupę zastępców krajów. Zastępcy krajów, jako zastępcy ziemian i chłopów, żądają porządku w państwie i porozumienia z socjalno-demokratami. Inaczej sądzą zastępcy Wiednia, jako przedstawiciele małomieszczaństwa i urzędników. Oni chcieliby panować nad powyżej wymienioną grupą. Wskutek agitacji nacjonalno-socjalistów wśród mieszczaństwa zmuszeni są jednak sympatyzować z terrorystycznemi metodami tychże, ażeby nie stracić większości mieszczaństwa. Konkurencja więc o władztwo nad mało mieszczańskiemi warstwami Wiednia zbliżyła miejskich członków partji chrześcijańsko-socjalnej z nacjonalno-socjalistami.

Zjednoczone grupy radykalnej prawicy dążą do strącenia teraźniejszego rządu, który opiera się na większości mieszkańców państwa. Nie mogą jednak tego osiągnąć w prawny sposób parlamentarny, starają się więc przez terror ulicy za pomocą hec antysemickich cel swój osiągnąć.

Rząd poznał lepiej, jak liberalni komentatorzy o co chodzi: Powołał on części armji związkowej z Salzburga i Linzu do Wiednia w nadzieji odbicia ewentualnego puczu.

Że jednak Kongres sjonistyczny ma być powodem i podłożem tej walki ulicznej we Wiedniu — to ogromnie zasmucające. Żałować tylko wypada, że przywódcy sjonistyczni Wiednia zawczasu tego nie przewidzieli! A burza ta już od dawna zawisła.

Z. F. F.

Po procesie lwowskim

Głosy prasy.

„Olbrzymie napięcie towarzyszące w całej bez wyjątku ludności przebiegowi sześciotygodniowego procesu, zostało przez szeroko umotywowany wyrok Trybunału — odroczone, ale nie rozwiane".

Te słowa lwowskiej „Chwili" odźwierciedlają ton, na jaki nastrojone są artykuły prasy, poświęcone procesowi lwowskiemu. Z jeszcze większem naprężeniem, aniżeli poprzednio wyczekuje obecnie opinja publiczna procesu Steigera, któryby ostatecznie rozświetlił zagadkę nieszczęsnego 5. września 1924 r.

„Wszystkie uchylone w ostatnim procesie pytania — pisze na łamach lwowskiego „Tagblatu" pos. Insler — muszą znaleść wyjaśnienie przed forum sądowem. Dotykają one zasadniczych podstaw praworządności. Stłumiony głos, wołający o sprawiedliwość, musi znaleść posłuch..."

Łódzka „Republika" pisze o sprawie Steigera:

„Jeśli chodzi o opinję zagraniczną, to ma ona już o rzeczy całej wyrobiony pogląd. Z poglądem tym trudno będzie walczyć".

A wkońcu:

„Sądy muszą dociec tu **całej prawdy** — podkreślamy — **całej, a nie częściowej, albo pozornej, którąby się może temu lub owemu bardziej podobała**".

Spokojniej, niż zazwyczaj rozumuje „Słowo Polskie":

„Sądzimy, że **sprawa** Steigera, czyli ściślej **mówiąc sprawa zamachu na Prezydenta Rzeczypospolitej, powinna być traktowana** spokojnie. Żydzi nie mają powodu do żadnych obaw, jeśli obwinionym zostaje ich współwyznawca. **Opinja społeczeństwa Polskiego, orjentując się należycie w rodzaju nastrojów żydowskich w okresie zamachu, nie dopatruje się tu możliwości jakiegoś spisku, lub rzekomego przedsięwzięcia zorganizowanego; trudno sobie bowiem wyobrazić nawet urojone korzyści, jakie Żydom mógłby był przynieść zamach na Prezydenta.**

Trzeba jednak, aby i Żydzi umieli zachować spokój. Jeśliby bowiem wywołali przeświadczenie, że pragnieniem ich jest uwolnić od winy i kary pewnych obwinionych tylko z tego tytułu, że są ich współwyznawcami, to takie przeświadczenie polskiej opinji publicznej nie mogłoby być dla nich korzystnem. Chcemy przypuszczać, że Żydzi zdają sobie z tego sprawę, a jeśliby nawet dotychczas tego nie rozumieli, to powinni się nad swojem zachowaniem głęboko zastanowić.

Powtarzamy: wszelka nerwowość w sprawie Steigera byłaby jak najbardziej niewskazana. Pozwólmy działać organom wymiaru sprawiedliwości, które właśnie w zakończonym wczoraj procesie pozwoliły nam ujrzeć ducha polskiej cywilizacji, usymbolizowanej w zasadzie bezstronnej praworządności".

Od siebie możemy tyle tylko dodać, że niczego więcej, jak pełnej, objektywnej, żadnemi naleciałościami politycznemi niezmąconej sprawiedliwości — nie pragniemy i nic żądamy. Przyznanie „Słowa Polskiego" co do „nastrojów żydowskich w okresie zamachu" jest mocno spóźnione. Mimo to przyjmujemy je z satysfakcją do wiadomości.

Rozpaczliwa sytuacja Żydów rumuńskich

Ciągłe ekscesy antyżydowskie. — Akcja rządu.

Bukareszt. (ŻAT) Komunikują z Fokszan, iż sytuacja w mieście uległa w ostatnich dniach ponownemu pogorszeniu. Studenci oraz znaczna część urzędników państwowych podżegają w dalszym ciągu ludność chrześcijańską do napadów na Żydów. Czynniki władzy zachowują zupełną bierność. Napaści na spokojnych obywateli odbywają się w dzień i w nocy, a chuligani nie zostają pociągnięci do odpowiedzialności. Ludność żydowska żyje w wielkim strachu i niepokoju.

Antysemici rumuńscy postanowili dnia 16. bm. obchodzić w Fokszanach uroczystą ceremonję chrztu wszystkich dzieci chrześcijańskich, urodzonych w ciągu ostatnich trzech miesięcy i nazwać je imieniem osławionego „bohatera narodowego" Codreanu. W związku z przygotowaniami do ceremonji, panuje wśród ludności żydowskiej obawa przed nowymi ekscesami.

Delegacja Żydów z Fokszan udała się do Bukaresztu, w celu interwencji u rządu.

Wśród ludności żydowskiej w Jassach panuje również nastrój niespokoju. Napaści na spokojnych przechodniów i pasażerów w kolejach rumuńskich nie ustają. Dnia 12 sierpnia pobito do krwi w pociągu osobowym podróżnych żydowskich, a następnie wyrzucono ich z pociągu, będącego w pełnym biegu. Komisarz policji, który jeździł w tem samem coupee, był obecny w czasie napaści, lecz nie reagował.

Zdarzają się dosyć częste wypadki, iż chuligani napadają na chrześcijan-podróżnych, przyjmując ich za Żydów. Niedawno nieznani złoczyńcy okropnie pobili przewodniczącego sądu okręgowego p. Brail Spiru Hasnas, jadącego pociągiem do Jass. Próżne były oświadczenia p. Hasnasa, iż nie jest Żydem. Chuligani miast odpowiedzi drwili z jego „żydowskiego wyglądu" i w dalszym ciągu go bili.

Bukareszt. (ŻAT) Dnia 11 i 12 bm. odbyły się we wszystkich synagogach i domach modlitwy w Jassach specjalne modły z powodu ostatnich rozruchów antysemickich.

Jak donoszą korespondentowi ŻAT-nej, władze rumuńskie zakazały obchodu uroczystego chrztu noworodków chrześcijańskich w Fokszanach. Rada ministrów upełnomocniła ministra oświaty p. Angelescu do wydalenia ze szkół rządowych wszystkich uczniów, którzy uczestniczyć będą w rozruchach i manifestacjach antyżydowskich. Ministerstwo oświaty postanowiło również usunąć ze stanowisk rządowych wszystkich nauczycieli państwowych, którzy wezmą udział w ekscesach antysemickich.

„Żydzi tworzą w Palestynie nowe wartości kulturalne"

Głos prof. Rapparda o sjoniźmie i prof. Weizmanie.

New Jork. (ŻAT) Słynny szwajcarski uczony, prof. Rappard, b. członek komisji mandatowej przy lidze Narodów, który bawił ostatnio w Palestynie wygłosił w „Williamstone-instytucie" odczyt o wrażeniach ze swej podróży po Palestynie.

W odczycie swoim prof. Rappard stwierdził wielki sukces sjonizmu i kolonizacji żydowskiej w Palestynie. Arabowie zamieszkali w Palestynie, powiedział prof. Rappard, nic nie dali światu w porównaniu z Żydami, którzy tworzą w Palestynie nowe wartości kulturalne.

W rozmowie z przedstawicielem ŻAT-nej prof. Rappard chwalił w słowach pełnych uznania działalność dr. Weizmana, nazywając go „lordem polityków europejskich".

KRONIKA POLITYCZNA.

Konferencja w Waszyngtonie

Międzynarodowa konferencja, zwołana na 1 października do Waszyngtonu, składać się będzie z przedstawicieli parlamentów 39 narodów, Rozprawy dotyczyć będą głównie opracowania prawa międzynarodowego; możliwą też jest rzeczą, że wyłoni się już na tej konferencji konieczność zwołania następnej celem skodyfikowania.

Z innych spraw rozpatrywane też będą: sprawa mniejszości, handel narkotykami, konwencje celne oraz ograniczenia zbrojeń. Delegacje cudzoziemskie zostaną przyjęte oficjalnie w N. Jorku 26 września, w Filadelfji zaś odbędzie się wielki bankiet, w którym ma wziąć udział także prezydent Coolidge i sekretarz stanu.

Minister Skrzyński o swej podróży amerykańskiej

Żydzi polscy w Ameryce - gorącymi patrjotami polskimi

Wywiad „Nowego Dziennika."

Paryż, 15 sierpnia.

Przed powrotem do kraju, udzielił p. minister Skrzyński wywiadu korespondentom pism polskich. W przeszło półtora godzinnej rozmowie opowiedział nam p. minister w sposób nadzwyczaj barwny i ciekawy wrażenia ze swej podróży po Stanach Zjednoczonych. Mówił tam nietylko z prezydentem Stanów, z senatorami, politykami, przemysłowcami i finansistami, lecz też z kilkudziesięciumiljonową masą obywateli, bądź za pomocą radja, bądź za pośrednictwem prasy. Przywiózł do kraju bardzo cenne doświadczenia i wiadomości i mówi o nich z przejęciem i zapałem człowieka, który w najbardziej demokratycznem państwie świata ożywił i wzmocnił swoją wiarę w wielkie i zbawienne siły demokracji. Przez trzy tygodnie pracował sumiennie, po amerykańsku, po dwanaście godzin dziennie, wygłaszając przemówienia z katedry, z trybuny, do radja i do rzesz ciekawych dziennikarzy i wypoczywając jeno w pociągu, aucie albo — przed setkami aparatów fotograficznych.

Prez. Coolidge okazał się wbrew jego zwyczajom, bardzo rozmownym, dopytywał się p. Skrzyńskiego przez przeszło godzinę z wielkiem zajęciem o stosunki polityczne i gospodarcze Europy i okazał wiele zainteresowania dla możliwości współpracy Ameryki z Europą.

P. Minister podzielił się z nami swemi ciekawemi spostrzeżeniami co do psychologji obywateli amerykańskich i ich silnego związku uczuciowego z dawnymi krajami rodzinnymi.

„Najbardziej uderzyło mnie w Ameryce" mówił nam p. Skrzyński, „że prawie każdy obywatel amerykański jest równocześnie „obywatelem" innego państwa, w którem się urodził, w którem żyli jego przodkowie, albo w którem żyją jeszcze jego krewni i bliscy. Gorące przywiązanie do ojczyzny amerykańskiej harmonizuje u niego z głębokim kultem uczuciowym dla dawnej ojczyzny, której języka już nawet nie zna i której historję i tradycję pamięta tylko z opowiadań ojca lub dziadka. Nie mówię o ludziach, którzy przyjechali do Ameryki, by zarobić, pieniądze i by wrócić z powrotem do kraju, ale o obywatelach zamieszkujących Amerykę od dziada pradziada, zajmujących wysokie stanowiska i posiadających wielkie majątki. Wszyscy oni podkreślają przy każdej sposobności z dumą, że są nietylko obywatelami Stanów Zjednoczonych, lecz też Francuzami, Anglikami, Niemcami, Polakami itd".

Korzystając z tego zwrotu rozmowy, poprosiłem p. Skrzyńskiego, by zechciał nam — wobec skąpych wiadomości udzielonych przez P. A. T.a — opowiedzieć coś bliższego o swoich wrażeniach jakie wyniósł z zetknięcia się z przedstawicielami żydostwa amerykańskiego.

„Byłem mile zdziwiony" odpowiedział mi p. minister „i przyznam się szczerze, głęboko wzruszony gorącym partjotyzmem polskim — trudno mi to inaczej nazwać — Żydów amerykańskich pochodzących z Polski. Ludzie ci, o których mi ciągle mówiono, że są zawziętymi wrogami Polski, mówili ze mną o Polsce w słowach niekłamanej miłości, witali we mnie z radością przedstawiciela ich dawnej ojczyzny, z którą łączy ich tysiące wspomnień i więzów rodzinnych, dopytywali się — często ze łzami w oczach — o miasta, gdzie żyli jako dzieci i gdzie często żyją jeszcze dziś ich ojcowie i krewni.

W towarzystwie kilku przemysłowców i dziennikarzy żydowskich zwiedziłem żydowską dzielnicę Nowego Jorku i napatrzyłem się rzeczy niezwykle imponujących. Jakżeż tam żyją ci Żydzi, których u nas zwykło się nazywać — tu uśmiechnął się ironicznie p. Skrzyński — „dlatego że się zajmują handlem" „pijawkami na zdrowem ciele państwa polskiego?

Moi towarzysze pokazali mi Fift Avenue, która ze swoimi bogatymi sklepami, potężnymi pałacami i drapaczami chmur należy prawie w całości do Żydów, pokazali mi kilkadziesiąt wspaniałych synagog, które prócz samej świątyni zawierają w kilkunastopiętrowych nadbudowach najmodniejsze, najbogatsze, pod względem hygjeny i urządzeń wewnętrznych najbardziej wzorowe szkoły, bibljoteki, sale gimnastyczne i koncertowe, kąpiele itd. itd. Pragnąłbym móc ujrzeć w Polsce bodaj jedną taką szkołę, bodaj jedną taką salę gimnastyczną.... Skoro wyraziłem zdziwienie, że Żydzi zajmują się tyle gimnastyką i kulturą fizyczną, towarzysze moi przytoczyli mi w odpowiedzi nazwiska najpopularniejszych amerykańskich szampionów różnych gałęzi sportu, którzy wszyscy są - Żydami. Zwiedziłem też klub sportowy Żydów polskich. Prawie wszyscy młodzi ludzie których tam spotkałem, urodzili się już w Ameryce, nie umieją ani słowa po polsku i są bardzo bogaci, bo zarabiają przeciętnie po kilkadziesiąt tysięcy dolarów rocznie. Mówili oni ze mną o Polsce, jak o swoim kraju.

W kołach przemysłowców i kupców żydowskich napotkałem na bardzo żywe zainteresowanie się stanem gospodarczym Polski, przemysłem łódzkim, oraz możliwościami i widokami interesów z Polską. Prasa żydowska, która jest w Ameryce bardzo potężną, zajęła wobec mojej wizyty stanowisko nadźwyczaj lojalne i przychylne.

Stwierdzam z przyjemnością, że doznałem ze strony ogółu Żydów amerykańskich jak najserdeczniejszego przyjęcia".

„Czy sądzi p. minister, że przychylny nastrój Żydów amerykańskich wywrze dodatni wpływ na szanse naszej pożyczki w Ameryce?" — zagadnął jeden z moich kolegów polskich.

„Nie jechałem do Ameryki po pożyczkę" brzmiała odpowiedź ministra „i jakkolwiek czyniono mi tam różne propozycje, to odpowiadałem, że ja — osobiście — nie mogę niczego przyjąć ani odrzucić.

„Zasługa uzyskania pożyczki przypadnie innym ludziom" dodał z uśmiechem p. Skrzyński. „Ja mogę jeno powiedzieć, że moja podróż i faktyczna zmiana stosunków wewnętrznych między społeczeństwem polskiem i żydowskiem mogą tylko dodatnio wpłynąć na widoki uzyskania zaufania i kredytu w Ameryce".

Oby p. Skrzyński znalazł odwagę — w co zresztą nie wątpię, — powtórzenia tych słów wypowiedzianych zagranicą, także — i to jaknajczęściej — w kraju.

Miet-Kahany.

ZE SPORTU.

Drużyna reprezentacyjna „Erec Izrael" w Europie

Światowy Żydowski Związek Gimnastyczny i Sportowy „Makkabi" nadsyła nam następującą odezwę:

Do żydowskich towarzystw sportowych w Polsce!

Reprezentacyjna drużyna Palestyny gości z okazji kongresowej uroczystości sportowej w Europie i odbędzie szereg zawodów w Wiedniu i w Czechosłowacji.

Uważamy za swój obowiązek pozdrowić także naszych braci sportowych w Polsce i postanowiliśmy urządzić kilka zawodów jedenastki palestyńskiej z żydowskiemi klubami sportowymi w Polsce.

Materjalne żądania gości są bardzo skromne, tak, iż nasze kluby sportowe mają możliwość bez skrupułów natury finansowej skorzystać z tej rzadkiej sposobności.

Charakter propagandystyczny tych zawodów pozwala spodziewać się masowego i serdecznego udziału w nich Żydów, interesujących się sportem, co w zupełności odpowiadać będzie naszemu celowi.

Bliższych informacyj o warunkach udzielać będzie p. Eliasz Mückenbrunn w Białej, ul. Główna 26.

W interesie sprawy prosimy o bezzwłoczne zwrócenie się z życzeniami względnie zapytaniami pod tym adresem.

Dr. Werner, wlr. Dr. Erwin Mechner wlr.

JUTRZENKA—MAKKABI. W sobotę 22 bm. rozegrają mecz towarzyski Jutrzenka I.—Makkabi I. odlelni rywale sportowi. Wyniki osiągnięte przez obie drużyny z Hakoah z Grazu i Czarnymi ze Lwowa mówią, że podjęte po przerwie wakacyjnej treningi zdołały już podnieść poziom obu drużyn. Tak więc ta okoliczność, jak i tradycja dotychczas rozgrywanych meczów każą przypuszczać, że sobotni mecz nie zawiedzie pokładanych oczekiwań. Mecz odbędzie się o godz. 5 popoł. na boiskku Makkabi, poprzedzą zawody III. drużyn.

Z kraju.

SPRAWA SĄDOWA PRZECIW MARSZ. PIŁSUDSKIEMU? „Rzeczposp." donosi: „W sferach wojskowych krążą pogłoski, że wytoczoną zostanie sprawa sądowa panu marszałkowi J. Piłsudskiemu, za jego obelżywe wyrażenia, skierowane pod adresem ministra spraw wojskowych gen. Sikorskiego i władz wojskowych, zawartych w przemówieniu na Zjeździe legjonistów. Odpowiednie wnioski ma postawić prokurator wojskowy pułk. Rzymowski, który osobiście znajdował się wśród słuchaczów podczas przemówienia p. marsz. Piłsudskiego".

TRAGICZNY ZGON LWOWIANINA. Dr Ernest Wein, lwowianin, który odbywał służbę wojskową w jednym z stacjonowanych w Brześciu Litewskim pułków artylerji, podczas ćwiczenia spadł z konia tak nieszczęśliwie, iż na miejscu wyzionął ducha. Tragicznie zmarły mimo młodego wieku cieszył się we Lwowie w kołach towarzyskich i prawniczych powszechną sympatją.

LUDOŻERCA W WARSZAWIE. Pisma warszawskie donoszą: Niedawno przybył do Warszawy, pozostający na służbie w 15 pułku ułanów w Poznaniu saper Stanisław Lewiński. Korzystał od z urlopu i czas właśnie spędzał tu w Warszawie u swej matki, zamieszkałej przy ulicy Obozowej nr. 12 wraz z córką swą, która wyszła za mąż za Aleksandra Głaskiego. Otóż onegdaj nagle między Lewińskim a jego szwagrem G. wynikła sprzeczka, która przybrała wkrótce tak gwałtowne rozmiary, iż Głaski nagle rzucił się na L. i odgryzł mu dolną wargę. Nieszczęśliwego sapera, ociekającego krwią przewieziono dorożką do ambulatorjum pogotowia, skąd poprowizorycznym opatrunku do szpitala św. Rocha, gdzie dokonano operacji przyszycia odgryzionej wargi.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

— **„KWIATY MIŁOŚCI" W BAGATELI.** Wczorajsza premjera rewji „Kwiaty miłości" zdobyła ogromne powodzenie dzięki swemu niezmiernie uroz maiconemu programowi, który zawiera wesołe sketche, mnóstwo aktualnych dowcipów, najmodniejsze piosenki sezonu i najpiękniejsze arje operetkowe, oraz efektowne numery baletowe. „Kwiaty miłości" pozostaną na afiszu aż do niedzieli 23 bm. włącznie. W sobotę 22 bm. i w niedzielę 23 bm. o godz. 4 popoł. ostatnie dwa przedstawienia wesołej rewji „Ile mi dasz".

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO

Teatr zamknięty.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: **„W krainie zwierząt i ludożerców i dzikich zwierząt".**

UCIECHA: „Bezdroże miłości". Dramat z życia oficerów pruskich w 8-miu aktach.

NOWOŚCI: „Błazen z miłości". Farsa w 6-ciu aktach z Maksem Linderem oraz „Sherlock Holmes". Komedja w 6-ciu aktach z Buster Keatonem.

SZTUKA: „Cygańska krew". Dramat w 7-miu aktach z Glorją Swanson oraz komedja dwuaktowa: „Chińska awantura".

REDUTA: „Pod flagą piratów". Dramat awanturniczy w 7-miu aktach z Milovanoff i Biscotem w roli gł.

TEATR „BAGATELA"

Piątek: „Kwiaty miłości".
Sobota: pop. „Ile mi dasz" (ceny zniżone); wiecz. „Kwiaty miłości".

Przegląd gospodarczy Nowego Dziennika

Prezes Banku Polskiego o restrykcji kredytów

Przyczyny ograniczenia kredytów. — Jak długo restrykcje potrwają.

Ograniczenie przez Bank Polski kredytów, wywołało w sferach gospodarczych zrozumiałe poruszenie. W sprawie tej uzyskał „Kurjer Polski" od prezesa Banku Polskiego, p. Stanisława Karpińskiego wyjaśnienie motywów, któremi Bank był spowodowany, wstrzymując kredyty.

Główny motyw widzi p. Karpiński w ogólnej sytuacji gospodarczo-finansowej państwa.

Jest to skutek naszej biedy walutowej — mówi on. Jest jasną rzeczą, że z chwilą, kiedy Bank emisyjny ma przerwany dopływ walut, to żeby ratować skalę zabezpieczenia biletów, nie pozostaje mu nic innego, niż zmniejszenie ilości pieniędzy w obiegu. Jeśli wydamy 1 miljon złotych w walutach, to musimy wycofać z obiegu 3.300 zł., w biletach Banku. Bank Polski jest w tem położeniu, że dopływu walut nie ma, codziennie jednak waluty sprzedaje, zaspakajając — wprawdzie nie wszystkie — ale część zapotrzebowań walutowych.

— W ten sposób jednak, Bank Polski zadaje dotkliwy cios życiu gospodarczemu — rzuca współpracownik „Kurjera Polskiego".

— Jestem tego zupełnie świadom — odpowiada p. Karpiński. Zmniejszenie kredytów dzisiaj jest bardzo dużym ciosem dla życia gospodarczego. Świadomość tego istnieje u wszystkich władz Banku, ale cóż — zdecydowanie się na ten krok podyktowane było koniecznością.

— To z pewnością nie wystarczy jednak, aby sfery gospodarcze, które i tak są w ciężkiem położeniu, mogły być zadowolone.

— My inaczej postępować nie będziemy mogli dotąd, dokąd zapas walut Banku nie zacznie wzrastać — odpowiada p. Karpiński.

W tem miejscu rozmowa schodzi na temat ułatwień, które będą stosowane przez Bank.

— Aby jednakże zarządzenia kredytowe nie były zbyt dotkliwe, zrobiono dużo ułatwień. Przedewszystkiem od ograniczenia wyłączone są wszystkie kredyty, nieprzewyższające 30 tys. złotych. Nie podlegają również ograniczeniom kredyty, przyznane przedsiębiorstwom eksportującym. Skala ograniczeń dla przedsiębiorstw przemysłowych jest o połowę mniejsza, niż dla przedsiębiorstw handlowych i organizacyj rolniczych. Władzom Banku doskonale wiadomo, że nasi rolnicy po ciężkim roku nieurodzaju zeszłorocznego znajdują się w trudnem położeniu jednakże niepodobna nie liczyć się z tem, że dzięki obfitym zbiorom tegorocznym mają oni możność spłaty swych zobowiązań.

Z kolei p. Karpiński charakteryzuje „psychologię wekslową", jak mówi, na tle restrykcyj kredytowych.

— Jeśli od dłużnika Banku żąda się w terminie płatności zobowiązania zapłacenia tylko połowy w gotówce — mówi p. prezes, — zaś na drugą połowę przyjmuje się nowy weksel, to w istocie rzeczy nie można nazwać takiego postępowania zbyt surowem. A przecież jest to właśnie najwyższa skala wprowadzonych ograniczeń: przemysłowe przedsiębiorstwa mają wpłacać gotówką w terminach płatności we kśli tylko połowę powyższej skali, czyli 25 procent, zaś na 75 proc. mogą przedstawiać no‧e weksle.

— Nieszczęście polega na tem, że skutkiem zupełnego zaniku kredytu długoterminowego zmieniło się u nas radykalnie pojęcie weksli długoterminowych. Pożyczający na trzy miesiące, powinien być przygotowany, że w terminie ma do zapłacenia całą pożyczoną sumę. Jednakże najczęściej daje się weksle trzymiesięczne tylko dlatego, że dłuższych Bank nie przyjmuje. Pożyczający liczy się jednak z tem że po trzech miesiącach, da nowy weksel na dalsze trzy miesiące. W ten sposób z kredytu krótkoterminowego robi się pożyczkę długoterminową.

— Jak długo trwać będą restrykcje kredytowe? —

— Dążeniem władz Banku oczywiście jest, aby obecny okres redukcyj kredytów trwał jaknajkrócej.

— Ale termin..

— Terminu — nie mogę oczywiście określić. Nastąpi on wówczas, gdy zapas walut Banku zacznie się zwiększać.

— Wówczas poprawi się też kurs złotego..

— Mam pewność — mówi p. Karpiński — że kurs złotego, który — nie tajmy tego — ulega pewnym wahaniom, poprawi się.

Zapytany p. prezes Karpiński, w czem widzi realne czynniki poprawy, odpowiada:

— W ścisłej analizie naszego bilansu handlowego. Przekonywa mnie ona, że położenie musi się radykalnie zmienić na lepsze.

Tutaj rozmówca rzuca kilka przykładów i kilka cyfr charakterystycznych.

— Deficyt bilansu handlowego za pierwsze półrocze dosięgnął wielkiej sumy 420 milj. złotych (co jasno wskazuje, na co poszły waluty Banku Polskiego). Widzimy dalej, że deficyt za miesiąc czerwiec, wynoszący 66 miljonów złotych byłby nieznaczny, gdyby nie pozycja importu produktów zbożowych, wynosząca w tym miesiącu 40 milj. zł. A przecież możemy się liczyć jako z matematycznym niemal pewnikiem, że już za lipiec bilans handlowy będzie zawierał może tylko drobną część tego nieszczęsnego importu, wywołanego klęską zeszłorocznego nieurodzaju. W sierpniu import mąki zupełnie się nie powtórzy, zaś we wrześniu będziemy eksportować zboże, zamiast je importować.

— Eksportować możemy przecież tylko żyto jeśli mowa o eksporcie w całem tego słowa znaczeniu.

— Ale jest rzeczą pewną, że importować nie będziemy. Pasywa bilansu handlowego nie będą obciążone importem, a pozycja ta będzie się przedstawiała w aktywach.

— A zmiana polityki celnej?

— Jeżeli zważymy, że radykalna jej zmiana w kierunku ułatwień eksportowych, a utrudnień importowych, musi się uwydatnić w poszczególnych pozycjach naszych obrotów z zagranicą, to można z całą pewnością utrzymywać, że bilans handlowy za miesiąc wrzesień może już nie wykazywać żadnego deficytu.

— A kiedy spodziewa się p. prezes aktywności bilansu handlowego?

— Oczekiwanie dodatniego bilansu handlowego (przewyżki eksportu nad importem) powinno się ujawnić w październiku. Widać przeto, że oczekiwanie poprawy stosunków walutowych, od których głównie zależy działalność kredytowa Banku Polskiego, nie jest oparte na przewidywaniach nierealnych.

— Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc wrzesień załączonym do dzisiejszego numeru czekiem P. K. O.

SZYMON JUSZKIEWICZ.

W sidłach strachu

Powieść współczesna z życia Żydów w Rosji

29.

Oczywiście uczyni ją odrazu swą sekretarką. Wszyscy bolszewicy mają teraz swe sekretarki. O tem wie dokładnie. I to nie jedną, lecz kilka. Obecnie rządzą przecież nie bolszewicy, ale sekretarki. Simka będzie napewno zazdrosny, będzie złorzeczył i [illegible] wdzie głupie, ale ona nie może inaczej. Wieczna burżujka! A przecież tak błogo jest marzyć! Zresztą zobaczymy jeszcze, jak będzie w Moskwie. Jakkolwiek będzie, urodziny muszą wypaść wspaniale. Nasz Suszkow chodzi już zatroskany.

Wyobrażam sobie, co za podarunek on mi przyniesie. Ach, jakże jestem szczęśliwa, zadowolona, jestem bardzo, bardzo zadowolona. Chcę dalej, jeszcze marzyć...

2.

Kiedy Simotszka zakończył pracę w „sownarchozie", pożegnał się z Frakiem, Suszkowem i z wiecznie ponurym Mironowiczem, i zatroskany, niezadowolony wyszedł na ulicę.

„Ona mnie posyła!" myślał z gniewem. „Posyłaj twoich bolszewików, jeśli chcesz, a nie mnie. Deszcz zimno, a ty człeku włócz się. Kaloszy nie mam. Można się rozchorować dla jej brylantowych kolczyków. Cóż to jej szkodzi? Nie wyjdzie na spotkanie gości? Niech nie wyjdzie! Wcale nie trzeba mi tego. Ważna uroczystość — jej urodziny. Możnaby pomyśleć, że kończy obecnie z pomocą boską sześć latek. Bogu dzięki już dwadzieścia ośm. Skąd więc tak nadmierna radość? Jest to prawie dobre dla dzieci, lecz nie dla kolosalnie atletycznej niewiasty. I dlaczego ją słucham. Oto idę teraz, narażając życie. Nie jest drobnostką kupować w obecnym czasie brylanty. A ja głupiec, idę. W bucikach brylanty, w piwnicy brylanty! Nie dość jeszcze! Kupuj znowu. Inny małżonek na mojem miejscu nie spełniałby jej kaprysów. Lecz czyż jestem takim mężem, jak wszyscy inni? Rzekła: „Simka ja chcę" i już idę. A krzyknąć i tupnąć nogą, by się cała izba zatrzęsła i powiedzieć silnie: „Nie" — jak inni mężowie? Tego nie umiesz! I dlatego powiadam właśnie: niezdara, osioł ze mnie! A dlaczego ją tak bardzo kochasz? Zaprawdę, nie jest to byłejaka kobieta! Posiada w sobie iskierkę płomienia, choć gdzież jest dawny jej płomień? Lecz jednak umie dzierżyć władzę. Co zechce, to i przeprowadzi. Trzeba będzie zacząć z nią prowadzić inną politykę. Gdyby tak miało dalej pójść byłoby to niemożliwe. Co najwyżej kupię jej jeszcze kolczyki, jeszcze tym razem ustąpię i koniec. Niechże spróbuje rządzić mną. Pokażę jej kim jestem. Zrozumie co znaczy mąż Powiem: „tak powinno być" i tak się stanie, jak ja zechcę, „Jeszcze mnie nie zna" — gorączkował się Simotszka coraz bardziej. „Muszę tylko chcieć, a skoro ja chcę, niech mnie wówczas nie usłucha. Po raz ostatni ustępuję jej, a więcej nie będę posłuszny jej głupim kaprysom. Dość już tych kaprysów Doroczka! Przyjdę do domu, jako inny człowiek. Teraz ja obejmę kierownictwo!"

Czerpiąc siły z zwycięstwa nad Doroczką, kroczył Simotszka szybciej i odważniej przez błotniste ulice. Teraz dopiero czuje się człowiekiem i ma wobec siebie poważanie. Główna rzecz w życiu to mieć charakter Cóż może być piękniejsze niż człowiek o silnej woli? Któż odważy się drwić z energicznego człowieka? Dosyć! Od dnia dzisiejszego, precz z kaprysami, narzekaniami podarunkami brylantami. Głupcem byłbym, gdybym się pozwolił dłużej tak obchodzić ze mną. Jeszcze tylko ten podarunek ci zakupię a potem kres. Oczywiście i teraz mógłbym jej odmówić, lecz nie chcę popsuć jej przyjemności. W przeciwnym razie nie byłbym poszedł, za żadne skarby, nie! Choćby nawet bardzo prosiła. Powiedziałbym nie! i nikt by jej nie pomógł! Lecz ciekawy jestem: czy Fiszman sprzedaje jeszcze brylanty? Może nie? W takim razie, pocóż idę do niego? Napewno postąpił jak inni. Ukrył gdzieś swój majątek zakopał w ziemię i napewno dziwi się, skoro zażądam kolczyków. Któż bowiem kupuje takie podarunki żonie nawet na urodziny? Lecz przypuszczam, że mnie sprzeda. Stary jego znajomy. Sownarchozista. Mogę mu być jeszcze pożyteczny, choć w czem nie wiem naprawdę. Lecz żadnemu burżujowi nie zaszkodzi mieć znajomych w wyższych sferach. Zdradzę mu, że mają mnie wysłać do Moskwy. Powiem mu, że wzywa mnie sam Trocki. Cóż to szkodzi na Trockiego można wszystko zrzucić. Przecież nie pójdzie pytać się do Trockiego, czy to jest prawdą, czy też kłamstwem... C. d. n.

O eksport drzewa z Polski

(r) Nagłe i niespodziewane zamknięcie granic polsko-niemieckich spowodowało zupełny zastój, dezorjentację i chaos w przemyśle i eksporcie drzewnym. Największa część eksportu drzewnego z Polski skierowaną była aż do chwili zamknięcia granic do Niemiec, które jako bezpośredni sąsiad przedstawiały dla Polski najkorzystniejsze warunki. Ponieważ eksport drzewa do Anglji, Francji, Belgji stał się wskutek bardzo znacznej zniżki cen i wskutek rzucenia ogromnych mas drzewnych na zagraniczne rynki ze strony Finlandji, Szwecji i Rosji nie popłatny, przeto też niemal cała produkcja drzewna z Polski skierowała eksport materjałów drzewnych do Niemiec i w tym celu na kilka miesięcy przed zamknięciem granic wyrabiała niemal wyłącznie takie sortymenty i dymensje, które były tylko w Niemczech poszukiwane, a których zbyt do Anglji lub Francji jest zupełnie niemożliwym. Przemysł i eksport drzewny znalazł się wobec tego stanu rzeczy, tj. wobec niemożności ekspedycji do Niemiec, obniżenia cen do Anglji i Francji i nagromadzenia materjałów eksportowych w sortymentach niemieckich w nader krytycznem położeniu. Ponieważ ekspedycja drzewa stanowi jedną z najważniejszych pozycyj naszego bilansu handlowego i eksport nie może się podnieść bez pomocy państwowej, przeto niezbędnem jest, aby państwo w interesie całego gospodarstwa społecznego, a także w interesie równowagi bilansu handlowego, dążyło do umożliwienia eksportu drzewa do krajów importujących, do których zbyt z Polski dotych czas z powodu niekorzystnego położenia geograficznego się nie opłaca. Rozchodzi się tu o stworzenie taniej drogi kolejowej do południowych portów, Triestu lub Fiume, celem umożliwienia eksportu do północnej Afryki, Hiszpanji i Włoch. Kraje te sprowadzają z Rumunji, Jugosławji ,Austrji etc. olbrzymie masy drzewa, dowodem czego jest wykaz importu drzewa w 1924 roku do Tunisu. Aby przemysł polski był w stanie konkurować z krajami geograficznie korzystniej położonymi, niezbędnem jest uzyskanie wydatnej zniżki kosztów przewozowych koleją ze stacji wsch. Małopolski do Triestu, Fiume i Tarvis. Gdyby uzyskanie wydatnej zniżki kolejowej nie było w drodze rekompensaty możliwem, to należałoby ustanowić odpowiednią premję wywozową za każdy wagon polski do portów południowych Fiume lub Triestu skierowany. Relacje przewozowe z wsch. Małopolski przedstawiają się następująco:

Koszty przewozu za 100 kg. najmniej za nośność użytego wagonu za drzewo okrągłe i tarte ze st. np. Stanisławów do Triestu przez Piotrowice Lundenburg wynoszą:

Stanisławów—Piotrowice Z. 1,25, Piotrowice—Triest Lirów 13,83 — Zł. 2,63, Razem Zł. 3,88.

Oddalenie Stanisławowa do Trjestu wynosi około 1500 km.

Droga z Stanisławowa do Trjestu przez granicę polsko-czecho-słowacką Ławoczne-Ćop, granica węgierska oraz przez Węgry do Gyenkenyes, granicę jugosłow. jest wprawdzie znacznie krótszą, bo wynosi tylko około 900 km., ale mimo to jest droższą, z powodu, że fracht Piotrowice—Triest cieszy się wyjątkowemi zniżkami taryfowemi. Fracht ze Stryja drogą Ławoczno—Ćop, Gyenkenyes do Triestu za 100 kg. drzewa tartego, obliczamy:

Stryj Ławoczne	83 km		Z. 0.45
Ławoczne granica do Ćop granica węgierska	133 km.	Kć 5.86	Z. 0.90
Ćop gran. - węgierska do Gyenkenyes gran. jugosłow.	615 km	Kw. 39.100	Z. 3.09
Razem	831 km.		Z. 4.44

Koszty przewozu od granicy jugosłowiańskiej do Fiume są nam nieznane. Aby umożliwić eksport do południa i południo-wschodu, należałoby zrównać koszty przewozu kolejowego ze stacji załadowczych polskich do Triestu, z kosztami przewozu do Gdańska, innemi słowy obniżyć kwoty przewozu do Triestu lub Fiume o około 2 Zł. za 100 kg. drzewa tartego.

Wyrażamy mniemanie, że rząd polski mógł by uzyskać takie wyjątkowe obniżenia kosztów przewozowych na linjach kolejowych zagranicznych, a zwłaszcza węgierskich, gdyby drogą pertraktacyj dyplomatycznych udzielił odnośnym państwom zagranicznym w drodze rekompensaty odpowiednie ulgi taryfowe, na artykułach, na których tym państwom naj bardziej zależy.

Gdyby atoli obniżenie kosztów przewozowych drogą rekompensaty było niewykonalnem, to należałoby bezzwłocznie przystąpić do ustanowienia premji w wysokości około 2 Zł za 100 kg. za każde do Triestu, Fiume eksportowane 100 kg. drzewa tartacznego. Zważywszy, że nawet po otwarciu granic do Niemiec dawne stosunki nie zostaną przywrócone, albo wiem w międzyczasie Niemcy przywykną do sprowadzania potrzebnych materjałów z innych krajów eksportujących, należy sprawę tu poruszoną traktować, jako bardzo pilną i nie cierpiącą zwłoki, o ile jedna z najważniejszych gałęzi eksportowych niema ulec kompletnemu załamaniu się.

Polska na szarym końcu w Europie pod względem ilości pieniądza w obiegu

(n) Jak małą jest ilość pieniądza, którym rozporządzać może nasze życie gospodarcze, dowodzi następujące porównanie z innemi krajami, oparte na sprawozdaniach odnośnych banków emisyjnych według stanu z lipca b. r., przyczem cyfry oznaczają miljony złotych:

W St. Zjedn. Ameryki płn. wynosi obieg banknotów około 8,400, w Anglji 4,600, w Niemczech 2,700, we Francji 11,000, we Włoszech 3,000, w Belgji 1,900, w Szwajcarji 780, w Austrji 620, w Czechosłowacji 1,050. Jakże skromnie w świetle tych cyfr wygląda Polska, w której obieg banknotów wynosił 31 lipca br. za ledwie 462 miljony złotych? Jest to cyfra bezwzględnie najmniejsza w Europie, nie mówiąc już o tem, że tak liczba ludności, jak i rozległy obszar państwa wymagałby kwoty znacznie większej, niż ją ma Szwajcarja lub choćby Austrja. Nic dziwnego, że organizm gospodarczy nasz dusi się skutkiem braku pieniądza, który jest dla niego tem, czem powietrze dla organizmu fizycznego.

Sprawa weksli dolarowych

Jak nas informują z koła naszych czytelników, w sprawie tej ciągle jeszcze panuje zamieszanie. Podczas gdy Bank Polski przyjmuje na weksle dolarowe zapłatę z złotych po kursie urzędowym, a notarjusze przeważnie po kursie bardzo zbliżonym do oficjalnego (5.20), to niektórzy notarjusze żądają po 5.85, odmawiając przyjęcia zapłaty po kursie niższym.

Jest rzeczą konieczną ujednostajnienie praktyki pod tym względem, gdyż niejasność obecna jest powodem znacznych szkód.

PRZEMYSŁ

ŁÓDŹ REDUKUJE PRACĘ. Łódzki „Głos Polski“ donosi: Ograniczenie kredytów dla naszego przemysłu jest przeprowadzane przez rząd z żelazną stanowczością. O dyskoncie w bankach prywatnych niema zupełnie mowy. Również Bank Polski zredukował do minimum sumy, które mogłyby zaopatrzyć nasz przemysł w środki na pokrycie najniezbędniejszych bieżących wydatków, a przedewszystkiem na wypłaty dla robotników.

Te utrudnienia kredytowe, wywołały wśród przemysłowców łódzkich tendencję do znacznego ograniczenia produkcji. Jak się dowiadujemy Łódź nosi się z zamiarem znacznego zmniejszenia uruchomienia przemysłu i już w przyszłym tygodniu nastąpi znaczna redukcja pracy. Zmniejszenie uruchomienia do 3-ch a najwyżej 4-ch dni w tygodniu jest już kwestją przesądzoną i od przyszłego poniedziałku ma wejść w życie.

Z PRZEMYSŁU GARBARSKIEGO. (r) W przemyśle garbarskim produkcja jest ożywiona. Zakaz przywozu skór gotowych z zagranicy powoduje, że zapotrzebowanie rynku ożywia produkcję krajową i spodziewana jest w przemyśle garbarskim, w razie utrzymania się zakazu przywozu przez kilka miesięcy wzmożona w wyższym stopniu produkcja i zbyt w kraju. Obecnie zbyt natrafia na pewne trudności, które znajdują swoją przyczynę w spądku złotego i w braku gotówki. Ponieważ przemysł garbarski przeważną część surowca sprowadza z Ameryki, żąda zapłaty w efektywnych walutach obcych, trudności zaś otrzymania tych walut obcych uniemożliwiają w przeważnej części przeprowadzenie transakcyj. Z chwilą ustania obecnych trudności walutowych liczyć się należy z ożywieniem znacznem na rynku garbarskim.

Co do przemysłu obuwianego, to przemysł obuwiany wykazuje tendencję mocną i produkcja obuwia krajowego odbywa się w całej rozciągłości.

Z PRZEMYSŁU MŁYNARSKIEGO. (r) Na rynku młynarskim obserwujemy ożywienie, chociaż daje się w dotkliwy sposób odczuć brak gotówki, tak u młynarzy, jak i u odbiorców. Ostatnie zbiory wykazały bardzo poważną ilość zboża, co spowodowało tendencję zniżkową na mąkę tak, że import mąki zupełnie w obecnych warunkach z zagranicy się nie opłaca. Od chwili rozpoczęcia zbiorów do dzisiaj mąka żytnia spadła o blisko 40 procent również i mąka pszenna wykazuje tendencje zniżkowe, spadek wynosi około 20 procent.

PODATKI

PODATEK MIEJSKI OD SZYLDÓW. Statut podatku miejskiego od szyldów i plakatów został w ubiegłym tygodniu po raz drugi złożony w Ministerstwie spraw wewn. do zawierdzenia. Jak wiadomo Ministerstwo spraw wewn. zwróciło projekt ten władzem miejskim w swoim czasie dla ponownego rozpatrzenia, ze względu na różnicę zapatrywań w opodatkowaniu szyldów i plakatów w kilku językach.

ZEZNANIA O PODATKU DOCHODOWYM. Wszystkie osoby, które z rozmaitych powodów nie złożyły zeznań o dochodzie, wpłacając połowę podatku dochodowego za ubiegły rok podatkowy dopłacą różnicę pomiędzy podatkiem za rok ubiegły i bieżący do dnia 1 listopada br., po sporządzeniu wymiaru. Niezależnie od tego urzędy skarbowe mogą wymierzać grzywny. za niezłożenie zeznań.

HANDEL

WYWÓZ ZBOŻA POLSKIEGO ZAGRANICĘ. Zniesienie opłat celnych od wywozu zboża nie wpłynęło ujemnie na kształtowanie się cen na rynku wewnętrznym. Wielu producentów powstrzymuje się od młócenia wobec obecnych konjunktur. w oczekiwaniu na lepsze. Dzięki temu ceny wewnętrzne nie uległy zbytniemu obniżeniu. Żyto waha się od 18 do 19.25 zł. za q franco st. załadow., owies i jęczmień 21 zł. franco st. zał. Obroty na giełdach krajowych pszenicą nieznaczne.

Towarzysze! Jeszcze krótki termin do końca roku. Natężajcie wszystkie siły, by się godnie wywiązać z przyjętego na siebie zobowiązania. Liczymy na Was i jesteśmy pewni, że uczynicie wszystko, by wypełnić na nas nałożony kontyngent. Więc Towarzysze do pracy.

KEREN KAJEMET LEJISRAEL

(Żydowski Fundusz Narodowy)

Biuro centralne dla Małopolski i Śląska:
Kraków, ul. Stradom L. 15
Konto czek. P. K. O. 404.041. Telefon 4:41

Celem Żydowskiego Funduszu narodowego jest zakupno ziemi w Palestynie na wieczną własność narodu żydowskiego

Czy już nabyłeś bilet wycieczkowy do Palestyny?
Żydowski Fundusz Narodowy urządza dla swoich ofiarodawców bezpłatną wycieczkę do Erec Israel.
Kto nabywa bilet wycieczkowy za 2 zł ma możność wzięcia udziału w wycieczce do Erec i może się na własne oczy przekonać o postępach Keren Kajemeth Lejisrael w kraju.
Na każde 1500 biletów przypada 1 delegat.
Delegacja wyjedzie już z początkiem października.
Korzystajcie zatem z nadarzającej się sposobności zwiedzania Erec i zaopatrzcie się w bilety wycieczkowe.
Bilety można nabyć u Komisarza Z. F. N. każdej miejscowości lub w Centrali Keren Kajemeth Lejisrael, Kraków, Stradom 15

5 groszy dziennie do skarbonki K. K. L. a puszka Twa przyniesie 20 zł rocznie, co da w Małopolsce zach. i Śląsku 250.000 zł rocznego dochodu na rzecz wyzwolenia ziemi w Erec Israel.

Wpływy za miesiąc lipiec 1925.

Zestawienie ogólne:

Nedarim	182·50	Z przeniesienia	5.745·62
Puszki	3.654·63	Drzewka	6,014·71
Zł. Księga	200·—	Marki i Telegramy	56·30
Kolonja	1.708·49		
Do przeniesienia	5.745·62	Razem	11,816·63

Zestawienie miast:

Andrychów	200·—	Mielec	80·—
Baranów	45·56	Niepołomice	10·—
Baligród	40·60	Nowy Sącz	327·90
Bielsko	1.004·—	Nowy Targ	360·67
Bochnia	375·84	Nisko	135·82
Brzozów	20·—	Pilzno	148·80
Chrzanów	458·38	Pruchnik	44·21
Czudec	20·—	Przeworsk	32·92
Cieszyn	52·—	Radłów	6·30
Czechów	15·50	Ropczyce	51·55
Dąbrowa	110·15	Radomyśl n/S.	23·15
Dukla	107·20	Rudnik	34·50
Dębica	112·50	Raniżów	20·10
Grybów	90·—	Rozwadów	131·97
Głogów	17·40	Rymanów	83·—
Gogołów	11·—	Sanok	243·49
Jarosław	111·11	Szczakowa	110·32
Jaworzno	225·95	Szczawnica	215·—
Jordanów	32·50	Skoczów	192·—
Krosno	120·—	Strzyżów	360·10
Kraków	1.937·82	Tarnów	774·68
Kolbuszowa	75·70	Tarnobrzeg	81·55
Krynica	462·—	Tuchów	23·70
Korczyna	37·50	Wieliczka	117·35
Kęty	356·—	Wadowice	196·50
Katowice	750·—	Wiśnicz	58·10
Król. Huta	212·—	Zakopane	441·85
Kańczuga	35·—	Zator	43·19
Limanowa	5·—	Zabłocie	105·—
Lisko	55·50	Żmigród	20·—
Łącko	51·70	Zagórz	35·—
Myślenice	45·—		
Maniowy	15·—	Razem	11.816·63

NEDARIM.

Baranów. Weinreb 3, drobne 2'50. **Bochnia.** Dr. Schaftel 5. drobne 7. **Kęty** 18'50. **Kraków.** Aleksandrowicz 10, Wortsman 5. **Dąbrowa.** Rosenblum 25. **Nisko.** Scheinman 16, Herzlich 4, Dr. West 3, drobne 9. **Niepołomice.** 3. **Tarnów.** Holländer 5, Engelbne 9. **Niepolomice** 30. **Tarnów.** Holländer 5. Engelhard, Friedman, Weintraub, po 10, drobne 7. Razem 182'50.

PUSZKI.

Baranów. Pistrong 3'61, drobne 17'70. **Bielsko** 210'50. **Bochnia.** Schiff, Spet, Löbl, Klein, Wasserlauf, Heaberger, Gutherz, Abusch, Rosenzweig, Mensch, Tuszija, Futler-Weil, Lieberowa, Sacher po 3. Kanengieser, Reich po 3'05. Schweber 3'10, Gutfreund 3'15, Bauer 3'22, Lustig 3'40, Einborn, Horowitz po 3'50, Fischbein 3'64, Kanarek 3'75, Mandelbaum 3'84, Kapelner, 3'96, Mondler, Stilamn, Greiwer, Betteil, Mendler po 4, Jakuber 4'14. Rimalt 4'40 P. S. 4'52, Blumenfrucht, po Greiwer 4'86, Hatchija, Spet, Silbering po 15. Weiss 5'35, Jakuber 7'10, Weiss 6'40, Guttfreund 11'36, Kleinberger 12'50 drobne 71'99. **Czchów.** Bachner 3'55, Weinstock 3'20, Winzelberg 3, drob. 5'75. **Chrzanów.** dr. Zyfer 13'60, Henenberg 11'20, Bochenek 8'70 Wiener 5'17. **Kluger** 5'07, Luftig 6'30, Blonder 4'70, dr. Dallet 4'50, Hoszonur 5'90, Schwarz 7, Gutter 3, A. Gutter 3, Ch. Gutter 4'15, Pelmuter 3'18, Cyzner 4'50, Sternfeld 4. Grajower 4'70, Rieser 3'50, Wachsberger 3, Wiener 4. Freifeld 9, Wiener 3'23, drobne 219'33. **Dąbrowa** 18 95. **Dukla. Inż.** Zeimer 6'52 dr. Landau 4'19, Unger 3'30, Maj 3. dr. Distler 4'46, drobne 58'73. **Głogów.** Birnfeld 3. **Jaworzno.** H. Jakier 16,73, D. Glass 7,53, Goldfinger 6'02, S. Laufer 5'70, Ch. Katz 6, Lauber 5'40, Gross 4'40, Timberg 4'32, Rosner 4, Wachsman 4. Stow. Mizrachi 3'38. Fischgrund 3'65, Laufer 3'25, Landerer 3'15, Melzer 3, drobne 57'11. **Kęty.** Schmeidler 5, Leider 3, Obständer 9'30, Offner 4'50, Ringer 4, Huppert 4'50, R. Huppert. Karter po 3, Hirsch 4'50, Schanzer 6'28, Kupperman 3, Munk 7'55, Neiger 6'35, Apte 3, Orgler 4, Huppertowa 8'50, Silberstein 7 .Lerner 3, Horowitz i Matzner po 3'50, drobne 30'34. **Katowice** 291. **Kraków.** Wächter 63'28, Dr. Hilfstein 36,90, Wiener 16'87, Kawiarnia Imperjał 14'06. Hutterer 13'61. Kurz 13, Honigwachs 10.81, Sternberg 10,10, Perlberger 10'20, Hirsch 10, Kempler 9'86, Galizer 8,10, Majer 8'36, Rab 8'15, Schwarz 8, Wallach 7, Halpern 7'50, Spissbach 6'56, Cracovia 6'42, dr. Wahrhaftig 6'83, Karmel 6'53, Kreisler 6'23, Statterowa 5'75, Frühauf 5'48, Birstenbinder 5'13, Witzer 5'41, Munk 5'55, Spira, Flammowa, Nowy Dziennik, dr. Herschdörfer, Reich po 5 Teitelbaum 4'28, Löwenstein 4'25, Dominitz 4'10, Rosenblum 4'09, Schmerowie 4'80, Goldwasser 4'20, Stow. Kupców 4'98, N. Dziennika admin. 4'54, Lipschütz 4'51, Nichthauser 4'14 Gutter 4'20, Jachnowicz 4'50, Leinkram 4, Goldstein 3'84, Sternberg 3'68, Okręt 3'01, Broner 3'80, Birhack 3'30, Rottenberg 3'17, Müller 3'83, Lindenbaum 3'88, Schönberg 3'09, Klein 3'37, Rubinstein 3'15, Esslowicz 3'12. Kaner 3'73, Keller 3'11, Friedberg 3'55, Breit-Nowomiast 3'12, Berhaut 3'31, Feil 3'89, Metzger 3'16, Nattel 3'71, Teufel 3'68, dr. Rosenfeld 3'37, Schiffman 3'11, Walkowski 3'96, Schönberg 3'42. Stern 3'15, Lieberman, Brandstätter, Grün. Schleicbkorn, Wiener, Melzer, Steiner, Buchspan. Werber. Liebeskind, Gross, Herzog, Schönfeld. Dawid Buchspan, po 3, drobne 400'71. **Lisko.** Dr. Lieberman 5'40, Dym 5, Baumwol 3'20, Fenig 4'10, Fleischer 4'50, Stark 3'75. Kleinman 3, drob. 25'45. **Nisko** 31'07. **Niepołomice.** Eibenschütz 7. **Łącko.** Sława Grossbard 26'25, Targasz 9, R. Grossbard 8, Pomeranz 3. drob. 5'45. **Nowy Sącz.** Zw. Kupców i przemysłowców 100, drobne 15. **Nowy Targ.** Langer 5, Mark 4'19, Weiss 3'62. Pastor 3'54, Kumer 3'15, Kolber 3'30, Wolf, Zeiger po 3, drobne 165'26, **Pruchnik.** Szafer 13,80. Herman 5'37, drobne 50. **Pilzno** 48'80. **Rozwadów** 38'62. **Raniżów** 20,10. **Radomyśl** n. Sanem 23,15. **Sanok.** Pflanzer 7'23, Dr. Ohrnstein 5'17. dr. Atlas 7'83, dr. Kumer 6'35. Safa, Brura 8'45, Hochdorf 5'63, Aszer 5'61, Stow. Iwrja 4'62, Prof. Glückstein 3'06, Goldmanowie 3'47, drobne 84,07. **Szczakowa.** Selinger A. i Stow. Hatykwah po 3, Hochman 4,10, drobne 43'40. **Strzyżów**

Towarzysze! Akcja Rosz haszanah się zbliża, przeto sprzedaż biletów wycieczkowych musi być bezwzglę[illegible] do 1 września br. ukończona. Nadsyłajcie jak najszybciej skrupulatnie wypełnione odcinki i obrachunki ze sprzedanych biletów. Centrala K. K. L.

101'80. **Tarnobrzeg** 11'55. **Tarnów.** Bienenstock 7'86, Kleiner 3'32, Szpital Żyd. 5'17, Mercel 3'50, Kahał 28'90, Trimer 5'68, Alban 3'23, Somer 4'50, Natłoky 3,28, Kornmehl 11'47, Laubowie 3'06, Blaser 4'46, Kleinman 4'60, Schönwetter 3'78, Silberman 3'46 dr. Schönfeld 7'40, Honig 4'52, Weintraub 5'17, Zimerman 4'62, Klanbauf 5, Schanzer 3'15, Rausch 5, Bruh 5'17, Teller 3'22, Silberschatz 5'59, Keller 7, drobne 145'76. **Zator.** M. Ruff 3'48, Ch. Ruff 3'37, Halbreich 3'10, drobne 33'24. (Sprostowanie do wyk. 4-tego: Raber 7'47 Tiras, Grünbaum, Adler, Rubner po 3.). Razem 3,654'63.

ZŁOTA KSIĘGA.

Bielsko. II rata 50. **Wadowice.** Kino Wysogląd za agitację 100, z tego K. Ż. F. N. wpisuje Dyrektora Sobla z Andrychowa w dowód opieki nad chalucami I. rata 100. **Pilzno** 50.

KOLONJA DR. THONA.

DATKI OGÓLNE:

Andrychów. 200. **Baligród** 40'60. **Bochnia.** Ślub Ehrlichówny 13,20. **Chrzanów.** Ślub Blitzer Richter 19, Taubenfeld 7, Lewkowicz 5. **Jaworzno.** Ślub Kurz- Neugewirc: Gross 10, Urbach i Neugewirz po 5, drobne 30'50, przez Lauferrównę i Katzównę. **Kraków.** Ślub Ekstein- Rimler 21. Ślub Kleinberger-Schnitzer 21'75, Seidenfrau- Lipschütz 52'50. Landau 3'51. **Krynica.** Ze zbiórki 462. **Mielec.** Małka Tenenblum z ok. zaręcz. 10'30, Scheindla Butta 5, różne 12. **Nisko.** Dr. Fei 10, dr. West Herzlich po 3, drobne 26,75. **Nowy Sącz.** Dochód filmu 100. Rosenówna 4, Salamon Aftergut 7, Śluby Zelner- Kasina 12, Wachsman- Klagsbald 9, Kanengieser 3'50, Tinsel 17'50 różne 40'90. **Pruchnik.** Ślub Stockman 8'60. **Rozwadów** 21'30. **Rymanów.** 83. **Sanok.** Przez Pflanzera 5'50, ze zbiórki 21'50. **Strzyżów** 258'30. **Tarnów.** Ślub Heller 5. Tisza- Beaw 27'28, dr. Jeckel 10, Inż. Leuchter 15, Muza 20. **Wadowice** 50. Razem 1 708'49.

DRZEWKA.

Baranów 18'75. **Brzozów** 20. **Bochnia.** Ze zbiórki herzlowskiej 95. **Bielsko** 713'50. **Cieszyn** 52. **Czudec** 20. **Chrzanów.** Z akcji herzlowskiej 120, na im. Stow. Hechaluz, Haszomer, Mizrachi po 5 drz. **Dukla 27. Dąbrowa.** Ślub Holländer- Bauminger 66'20. **Dębica** Ze zbiórki herzlowskiej Taub, Mahler, Wiederspan po 3, dr. Sandhaus 7'50, drobne 96, z tego na im. Izaka Schuldenfreia 10 drz. Abraham Eisen 4 drz., dr. I. Sandhaus 1 drzewko. **Głogów.** Z akcji herzlowskiej: Karfiol, Birnfeld po 3, drobne 8'40. **Grybów** 90. **Gogolów** 11. **Jarosław** 111'11. **Jordanów.** Ze zbiórki przez Sternberżankę i Friedhaberównę 32'50. **Jaworzno.** K. Ż. F. N. of. na im. błp. Mojżesza Helmana, P. Katzównej, R. Lauferównej, R. Braunerównej, Stow. Mizrachi po 1 drzewku. **Kęty.** K. Ż. F. N. of. na im. Przewodniczącego Kom. Lok. E. Munka 25 drzew. **Korczyna.** K. Z. F. N. na im. Matatjahu Katz 5 drz. 37'50. **Krynica** 100. **Krosno** 120. **Katowice** 459. **Królewska Huta** 212. **Kraków.** Talewski 20, przez Sudmanównę 32'87, Fischler, Halpern, Ritterman, Inż. Stendig, Rakower, Ohrnstein, Sperling, Hochwald, dr. Spiegel, Majer, Grajcer, Szancer, Leinkram, dr. Hirsch, Jakób, Landau, po 7'50, część ze zbiórki 264'01, Merkaz ze zbiórki 439'84, z tego na im. Mojżesza Redlicha. Ogród I rata dr. Weinert Frisch, Sternberg po 3, Frühof, Dränger, Feil, Monderer po 5, N. Birnhock 10, Ohrnstein 15, drobne 5, Ogród Sternberg po 3, Frühof, Dränger, Feil po 5. Monderer, N. Birnhock 10, Ohrnstein 15, drobne 5, Ogród dra H. Glosera 38, przez dra W. Mandla 38. **Kańczuga.** Grünblatt, Fromer, Weinberger, E. Fromer, Walker, Goldman, Kartagener po 5. **Kolbuszowa.** (Ogród wpis zastrzeżony). **Ślub** Gross 21,40 ze zbiórki 54'30. **Limanowa.** Dr. Zollman 5, Manlow 15. **Myślenice.** Ze zbiórki herzlowskiej 45. **Mielec.** Ze zbiórki 52,70, z tego na im. E. Tanenblum 5 drzew. **Nowy Targ** 166'61. K. Ż. F. N. na im. Rossbachówny Fryderyki, Mindelgrünówny Berty, Vorzimerówny Ireny 12 drzew. **Nisko.** Selkowicz, dr. Löw po 7'50, dr. Fei, M. Haber po 3'50, Hechaluc na im. Pinkasa 1 drz. 5'50. **Pruchnik.** 15'94. **Przeworsk.** Ze zbiórki herzlowskiej 32'92. **Pilzno** 50. **Ropczyce** 51'50. **Rozwadów.** Ze zbiórki 72'05. **Rudnik** 34'50. **Szczakowa.** Stow. Hatikwah 3 drz. 22'50 ze zbiórki 26,32. Sanok. Stow. Iwrja na im. Feigi Silber z ok. jej zaślubin 10 drz. 75 zł. **Skoczów** 192. **Tarnobrzeg.** K. Ż. F. N. na im. Szyfny i Peli Nussbaum po 5 drz. Tuchów 23'70. **Tarnów.** Ze zbiórki 193,73, dr. Feit, Weintraub, Leiner, dr. Silberman, Neiger, Bursztyn, Keilsch, Rosenbaum, Lichtblau, Weg, Löw Dear, Braun Ch. i S. Berkelhamer, Feldbaum, Kurz, Fluhr, Honig, Lichtblau, Weissman po 7'50. **Wiśnicz.** Śluby: Mandelbaum Offner 18, Wiener- Kleinberger 21'30, różne 18'80. **Szczawnica** 215. **Wieliczka** 117'35. **Wadowice.** Czytelnia Żydowska of. 5. drzew 37'50. Zakopane Neuman 10, Brand 7'50 Goldman 3, drobne 113'85. Friesowa z ok. wprowadzenia się do własnego domu 4 drz., Ehrlichowie 3 drz., dr. Friesowie na im. córki Elżbiety 2. Goldsteinowie, Kaliscy, Rotterowie. A. Beck, J. Beck, po 2 drz. M. Beck, Presser, Sukman, Schwarz, Ogórek, Riegelhaupt, Abrahamowicz, Lakner, Igrowa, Wieschmanowa, Lustig, Stamberger, Stoder, Mangel, dr. Statter, M. Stiel, H. Stiel, Pudorbeutel, J. Stiel, Holzer, Scherman, Paster po 1 drz. **Zabłocie.** Z ok. otwarcia uniwersytetu gmina wyznaniowa 105. **Żmigród** 20. Zagórz 35. Razem 6,014'71.

MARKI I TELEGRAMY.

Kraków 24. **Kęty** 20. **Radłów** 6'30. **Tarnów** 6.

W miesiącu lipcu zawierały największe sumy, puszka umieszczona w Związku Kupców w Nowym Sączu zł 100 i puszka we firmie Wächter w Krakowie 63'28. Centrala K. K. L. postanowiła przeto wręczyć wyżej wymienionym odpowiednie premje.

Dział szachowy „Nowego Dziennika“

pod redakcją M. Chwojnika.

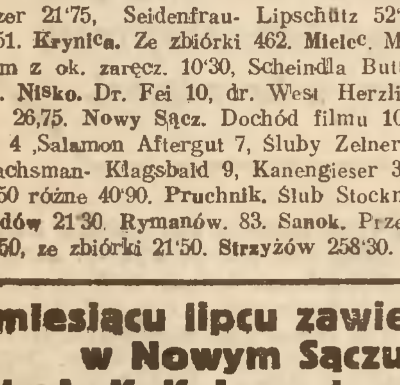
Podajemy poniżej dwa zadania z Narodowego Konkursu zadań szachowych Niem. Zw. Szach. z r. 1925.

ZADANIE NR. 52. (I. nagr.).

Ułożył Wilhelm Seib

Białe: Kb1, Dg8, Wb3, h4, La2, h8, Se6, g3, p. b5, e2, e5, (11 fig.).

Czarne: Kd5, Dc4, La7, Sb8, c2, p. a3, d7, e3, e7, (9 fig.).

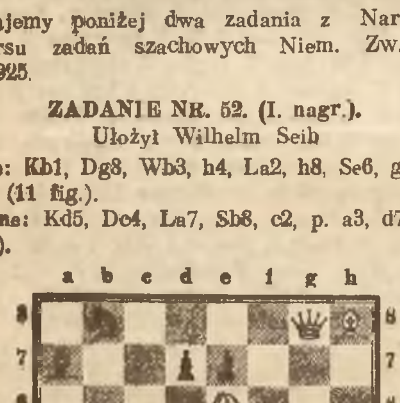
Mat w dwóch posunięciach.

ZADANIE NR. 53. (II. nagr.).

Ułożył W. Karsch.

Białe: Ka2, Df2, Wb8 h7, Sb5, e6, p. c6, d5, g6 (9 fig.).

Czarne: Ke7, Wg7, h4, Lg8, h8, Sa8, p. e5, f7, g4, h6, (10 fig.).

Mat w dwóch posunięciach.

KOŃCÓWKA NR. 26.

Ułożył F. Lazard.

Białe: Ka3 La8, p. a6, (3 fig.).

Czarne: Kc2, We2, p. a5, c3 (4 fig.).

Białe zaczynają i uzyskują remis.

PARTJA NR. 29.

(3 runda turnieju we Wrocławiu).

Białe:	Czarne:
Wagner.	Bogoljubow.
1. e2 — e4	c7 — c5
2. Sg1 — f3	e7 — e6
3. d2 — d4	c5 × d4
4. Sf3 × d4	Sg8 — f6
5. Lf1 — d3 (1)	Sb8 — c6
6. Lc1 — e3	d7 — d5
7. Sb1 — d2	Lf8 — d6
8. 0 — 0	0 — 0
9. Sd4 — f3	Sf6 — g4
10. Le3 — g5	Dd8 — c7
11. h2 — h3	Sg4 — e5
12. Ld3 — e2	Se5 × f3+
13. Le2 × f3	h7 — h6
14. Lg5 — h4	Sc6 — d4
15. c2 — c3	Sd4 × f3+
16. Dd1 × f3	b7 — b5
17. Lh4 — g3 (2)	Lc8 — b7
18. Lg3 × d6	Dc7 × d6
19. Wf1 — e1	d5 × e4
20. Sd2 × e4	Dd6 — c6
21. Df3 — g3!	Wa8 — d8
22. Se4 — f6+	Kg8 — h8
23. Sf6 — h5 (3)	Wf8 — g8
24. Wa1 — d1	Wd8 — d5
25. Wd1 × d5	Dc6 × d5
26. We1 — e5	Dd5 — d1+
27. Kg1 — h2	a7 — a6
28. We5 — c5	Lb7 — d5 (4)
29. f2 — f3	Dd1 — d2? (5)
30. Wc5 — c7	Dd2 — g5 (6)
31. Dg3 × g5	h6 × g5
32. Wc7 × f7	Kh8 — h7
33. Wf7 — a7	Kh7 — g6
34. Sh5 — g3	b5 — b4
35. Wa7 × a6	b4 × c3
36. b2 × c3	Wg8 — c8
37. Sg3 — e4	Wc8 — h8
38. Se4 — d2	Kg6 — f5
39. c3 — c4	Ld5 — a8
40. Kh2 — g3	Wh8 — h2
41. Sd2 — b3	La8 — b7
42. Wa6 — b6 (7)	Czarne się poddały.

UWAGI.

(1) Posunięcie 5. Sc3 prowadziło w praktyce często do przegranej. Dlatego mistrz hamburski oględnie gra Ld3.

(2) Przyjęcie ofiary piona jest b. niebezpiecznem wobec Lc8 — b7.

(3) Tem posunięciem uzyskał Wagner silną przewagę.

(4) Linja „c“ jest w niepodzielnem i groźnem władaniu białej wieży. Czarne muszą walczyć o remis.

(5) Rozstrzygający błąd! Pos. Dd1 — c2 mogło jeszcze partję utrzymać

(6) Wymuszone. Po wymianie dam partja czarnych jest przegrana.

(7) Jest to jedyna przegrana zwycięzcy turnieju we Wrocławiu.

KRONIKA SZACHOWA.

WROCŁAW: Na ostatnim kongresie „Niem. Zw. Szach.“ odbytym tutaj miał miejsce również i turniej kobiet. 1-ą nagr. i tytuł mistrzyni Niem. Zw. Szach. uzyskała p. Dr. Bernhagen (Stockholm) 7 p. 2-ą nagr. pani Wolf- Kalmar (Wiedeń) 5 i pół p., 3-ą nagr. — panna Markus (Lipsk) 4 i pół p., 4-ą panna Daunke (Wrocław) 4 p., 5-te i 6-e miejsce zajęły panie: Gülich (Wiedeń), i Stenzel (Wrocław) 2 i pół p. a dalej panie: Pohlner (Wied.) 2 p., Hase (Brieg) 0 p. Nagrodę za najpiękniejszą partję w postaci ogromnego tortu marcepanowego zdobyła pani Pohlner.

MAROCZY GEZA, mistrz węgierski obchodzi w bieżącym miesiącu 30-lecie swego tytułu mistrza szachowego. Jubilat, który liczy 50 lat, uchodzi za jednego z najwybitniejszych mistrzów szachowych.

ROZWIĄZANIA ZADAŃ;

NR. 50: 1. De7 — a3.

NR. 51: 1. La8 — d5, K × d5, 2. Sd4, K × d4, 3. D — d8×.

KONC. NR. 25: 1. Lb5 — c4, Wc3 × c4, 2. Wd5 — b5!, b2 — b1D, 3. Wb5 — b8, Wc4 — b4, 4. Wb8 — c8, Db1 × f5, 5. Kd8 — e7+, Df8 × c8 pat

TRAFNE ROZWIĄZANIA NADESŁALI:

ZAD. NR. 48 i 49: N. Friedmann (Budzanów).

ZAD. NR. 50, 51 i KOŃCÓWKI NR. 25: E. Leuchter, B. Simanowicz (Kraków).

ZAD. NR. 50 i 51: I. Hirschberg (Kraków), P. Reiner (Mszana Dolna), S. Frey (N. Targ), R. i L. Wolf, Ch. Storch (Brzostek).

ZAD NR. 50: J. Stempel, B. Hofstätter (Kraków).

ODPOWIEDZI REDAKCJI

L. W., Szczucin; Nie do druku, nawet za zapłatą w dziale inseratowym.

KRONIKA.

Kraków, 21 września

ZMIANY W PLANIE NAUCZANIA W SZKOŁACH ŚREDNICH. Z nadchodzącym ro kiem szkolnym wprowadzone zostaną w planie godzin szkolnych w niższych klasach gimnazjów państwowych następujące zmiany: w pierwszej klasie będą wprowadzone 2 godziny tygodniowo nauki historji, przy równoczesnej redukcji godzin nauki języka polskiego z 5 na 4, oraz matematyki z 6 na 5 godzin. W klasie drugiej zredukowana będzie liczba go dzin języka obcego z 6 na 5 i przyrodoznawstwa łącznie z fizyką z 7 na 6. W klasie trzeciej ulegnie redukcji liczba godzin fizyki razem z przyrodoznawstwem z 8 na 7, przy rów noczesnem dodaniu 1 godziny geografji.

— **POD ADRESEM DYREKCJI POCZT.** Z różnych stron zwracają się do nas z żalem, iż w Swoszowicach, miejscu kąpielowem i letnisku, gromadzącem w letnim sezonie liczne rzesze kuracjuszy, niema zupełnie możności porozumiewania się czy to telefonicznego czy telegraficznego z resztą świata. Urząd pocztowy nie przyjmuje telegramów ani nie ma połączenia telefonicznego. Mimo, że sezon ma się już ku końcowi, dobrze byłoby, gdyby jednak w budynku pocztowym w Swoszowicach umie szczono tymczasem przynajmniej aparat automatyczny, któryby umożliwił porozumiewanie się z Krakowem narazie, jeśli już nie można urządzić telefonu międzymiastowego.

— **PRZECIW UDZIELANIU KONCESYJ NA NOWE DORÓŻKI.** Stowarzyszenie przemysłowe właścicieli dorożek samochodowych w Krakowie zwróciło się do prezydjum miasta z prośbą o wstrzymanie dalszego wydawania koncesyj na dorożki samochodowe. Stowarzyszenie twierdzi, że liczba 200 konnych i 92 samochodowych dorożek jest dla Krakowa zupełnie wystarczająca, a nawet nadmierna, przy czem wszystkie miejsca postoju są wyczerpane. Uruchomienie dalszych dorożek samochodowych gotowo zniszczyć dotychczasowych posiadaczy koncesyj, którzy — zdaniem memorjału — odczuwają już dziś bardzo dotkliwie zastój.

— **KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA Z WIELICZKĄ.** W najbliższym czasie ma być wprowadzona stała komunikacja autobusowa między Krakowem a Wieliczką ze względu na liczne wycieczki, zwiedzające saliny wielickie, oraz wzmożony ruch między Krakowem a miejscowościami, leżącemi na tej drodze. Autobusy będą kursować kilka razy dziennie.

— **ODWIEDZANIE CHORYCH W M. ZAKŁADACH SANITARNYCH.** Kierownictwo miejskich zakładów sanitarnych zawiadamia, że ze względu na odbywające się w porze popobiadowej werandowanie chorych gruźliczych zmieniło czas odwiedzin w zakładach z godzi ny 15—16 na godz. 16—17, aż do odwołania.

— **KURSY DLA POLICJANTÓW.** Okręgowa komenda policji w Krakowie uruchomi w najbliższym miesiącu trzy kursy policyjne, a to dwa sześciotygodniowe dla posterunko wych i jeden 3-miesięczny dla przodowników. Na kursy będzie przyjętych ogółem 150 poli cjantów.

— **NA GORĄCYM UCZYNKU.** Dnia 18 bm. włamało się dwóch osobników do stajni Jana Kmiecika przy ul. Księcia Józefa i skradli gar derobę wartości około 220 zł. Poszkodowany przytrzymał jednego ze sprawców nazwiskiem Stanisław Nowak (lat 20), zam. przy ulicy Kalwaryjskiej 29, którego przy szamotaniu się zranił sierpem. Rannego oddano narazie do szpitala św. Łazarza.

— **PRZEZ OKNO.** Posterunek P. P. w Wieli czce doniósł, że w nocy z 18 na 19 bm. dostali się nieznani sprawcy przez okno do mieszkania Aschera Westreicha w Wieliczce i skradli biżuterję i garderobę łącznej wartości 950 zł.

— **ZNOWU KRADNĄ ROWERY.** Andrzejowi Nowakowi zamieszkałemu przy ulicy św. Gertrudy l. 18, skradziono ze składu drzewa, przy ulicy Dietlowskiej 81, rower angielski czarno lakierowany z niklową kierownicą, wartości 100 zł.

Czesławowi Kisielewskiemu zamieszkałemu przy ul. Krupniczej l. 20, skradziono dnia 18 bm. z sieni domu l. 24, przy ulicy Sławkowskiej rower męski marki „Badisa" Nr. 47343, niklowany na czarno, wartości 130 zł.

— **AMATORZY KOZIEGO MLEKA.** Agnieszka Florczyk, zamieszkała przy ulicy Kobierzyńskiej l. 58, doniosła, że w nocy z 19 na 20 skradziono jej z zamkniętego chlewa 2 kozy.

— **PODRZUCONE DZIECKO.** Dnia 19 bm. znaleziono w sieni Zakładu, SS. Albertanek przy ulicy Krakowskiej 47, porzucone dzie cko płci żeńskiej około 1 roku liczące.

— **ZDERZENIE.** Dnia 19 bm. najechał wóz tramwajowy na ulicy Kościuszki na wózek za przężony w jednego konia, wskutek czego ja dące w wózku dwie kobiety wypadły i doznały lekkich uszkodzeń ciała.

— **BŁĄD DRUKARSKI.** W telegramie wczo rajszym, donoszącym o wręczeniu Steigerowi aktu oskarżenia, zaszła omyłka drukarska: Steiger obwiniony jest o popełnienie zbrodni usiłowanego skrytobójczego morderstwa na osobie P. Prezydenta Rzplitej, a nie o popełnie nie zbrodni morderstwa dokonanego.

— **CHALUC MIZRACHI.** W sobotę 22 bm. w lokalu Cheder Iwri, Kupa 16, odczyt p. A. Kiwitza, n. t. „Satyra w talmudzie", tegoż dnia o godz. 8 wiecz. Wieczór pożegnalny chaluców wyjeżdżających do Palestyny.

Regulamin w sprawie zebrań przedstawicieli władz II instancji

W swoim czasie donosiliśmy o wprowadzeniu tzw. wojewódzkich zebrań perjodycznych naczelników władz II instancji, mających na celu uzgodnienie działalności poszczególnych działów administracji państwowej w myśl zasadniczej linji polityki rządu. Obecnie ministerstwo spraw wewn. nadesłało do województwa krakowskiego nowy regulamin tych zebrań ze szczegółowem określeniem spraw, mogących być przedmiotem obrad. W zebraniach którym przewodniczy wojewoda lub jego urzędowy zastępca, mają brać udział: prokurator sądu apelacyjnego, dalej z resortu skarbowego: prezes Izby, prezes dyrekcji ceł i prezes lub delegat oddziału prokuratorji generalnej, z resortu oświaty: kurator szkolny i dyrektor archiwum państwowego, z resortu prze mysłu i handlu: prezes dyrekcji poczt. naczelnik urzędu probierczego dyrektor wyższego urzędu górniczego, wreszcie prezes dyrekcji ko lei, dyrektor robót publicznych, inspektor pracy, dyrektor okr. urzędu ubezpieczeń. prezes okr. urzędu ziemskiego i dyrektor lasów państwowych. Prezesi sądów jako władz niezawisłych są wyłączeni od tych zebrań.

Nowy rodzaj oszustów wekslowych grasuje po Krakowie

Od pewnego czasu krakowskie organa policyjne otrzymują doniesienia o nowym rodzaju oszustw, popełnianych przez wystawianie fałszywych weksli. Szajka sprytnych oszustów posiadając wiadomości o wyjeździe właścicieli poważniejszych firm kupieckich wzgl. przemysłowych na letnisko, podrabia ich podpisy na blankietach wekslowych i przedkłada członkom rodzin owych kupców wzgl. urzędnikom zastępującym właściciela sfingowane weksle do wykupna. W ten sposób zarwanych zostało w ostatnich dniach kilka firm na znaczniejsze kwoty pieniężne, dochodzące w jednym wypadku do 2.000 zł. Kupcy winni mieć się na baczności przed tego rodzaju oszustami i w razie wyjazdu zostawiać dokładne wiadomości o swych zobowiązaniach płatniczych. Policja jest na tropie oszustów.

Z giełdy.

— **GIEŁDA KRAKOWSKA z 20 bm.** (w nawiasie kursy z 19 bm.) Bank Zw. Sp. Zar. 7.25—7.50. Zieleniewski 11—11.20 (11.10), Parowozy 0.35, P. Nafta 0.27—0.28.

W obrotach prywatnych płacono za dolary 6.30 —6.40.

Giełda warszawska z dnia 20 b. m. (PAT.) Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 5·17, bony złote —— pożyczka złota 70·— milionówka —— pożyczka dolarowa 71·—

Czeki: Belgja tranz. 23·41 Holandja tranz. 209·40 Londyn tran. 25·25. Nowy Jork tranz. 517·— Paryż tranz. 2444, Praga tranz. 15·41, Szwaicarja tranz. 101·10 Wiedeń tranz. 73·10. Włochy tranz. 18·80.

Giełda warszawska z dnia 20 b. m. (PAT) **Akcje.** Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków 0·2, Bank Przemysłowy Lwów 0·20, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 7·— Puls 0·18, Wild 2·10, Cukier Warszawa [illegible]·80. Cegielski 0·30, Ursus 1·10. Parowozy 0·40, Zawiercie 7·30 Żeglnga 0·19, Polska nafta 0·49, Siła i Światło 0·23 Chmielów 0·40, Starachowice 1·40, Pocisk 1·25. Zieleniewski 11·—. Żyrardów 6·—. Chodorów 3·05.

Lwów, 20. 8 PAT. Bank hipot. 0.37, Browary lw. 7.85, 7.80, 7.75, 7.70, Chodorów 3.05, Chybie 3.90. 3.85, 3.80 Gazolina 1.05, 1.10, Ojkos 1.40, Siersza górn. 2.25, Tespy 2.75, 2.65, 2.60.

Lwów, 20. 8 PAT. Pszenica 23—24 i pół, żyto 16 i pół do 17, owies 16.

Giełda wiedeńska z dnia 20 b. m. (PAT.) **Dewizy.** Amsterdam 285·0 Zagrzeb i Belgrad 1269 Berlin 16872, Bruksela 322 , Budapeszt 9962, Bukareszt 364, Chrystiania 13170, Kopenhaga 16240, Londyn 3445, Madryt 10230, Medjolan 2562, Nowy Jork 70880, Paryż 3325, Praga 2101, Sofja 511. Sztokholm 19060. Warszawa 118·75—120,75 Zurych 13755, Dolary 708·25, Belgijskie 3275 bułgarskie 513—, duńskie 16310 marki niemieckie 16826, angielskie 3437, francuskie 3327, holenderskie 28450, włoskie 2565, jugosłowiańskie 1272, norweskie 12220 polskie 117—, rumuńskie 361, szwedzkie 18910 szwajcarskie 13750 hiszpańskie 10160. czeskie 2099, węgierskie 5960 tureckie 37200.

Akcje: Zieleniewski 140,50, Silesja 8·3 Fante 175 Gal. Karpaty 113, Galicja 910, Siersza 32·1 Bank Małopolski 4·15 Bank hipot. 5·3, Tepege 10·—

Papiery lokacyjne. Austr. renta kor. 3·4, renta lutowa 2·50, losy tureckie 460·—, Bodenkredit 183·— austr. zakł. kred. 126—, koleje austr. 379

Zurych, 20. 8 PAT. Paryż 24.20. Londyn 25.05 i pół, Nowy Jork 5.15.2, Belgja 23.45, Włochy 18.62, Hiszpanja 74.40, Holandja 207.80. Berlin 1.22.7, Wiedeń 72.55, Sztokholm 138.65, Oslo 96, Kopenhaga 118.50, Sofja 3.75, Praga 15.25, Warszawa 90.50, Budapeszt 0.72.5, Białogród 9.22 i pół, Ateny 7.95, Konstantynopol 3.02, Bukareszt 2.65, Helsingfors 13, Buenos Aires 208. Tendencja ustępliwa.

TELEGRAMY.

Kryzys w angielskim przemyśle węglowym

Londyn, 20. 8 PAT. Po odbytej wczoraj konferencji delegaci górników węglowych ogłosili swój pogląd na zadania komisji rozjemczej, powołanej do zbadania kryzysu w przemyśle węglowym. Zdaniem delegatów, komisja powinna zbadać stan ekonomiczny kopalń i warunki, wywierające wpływ na stan przemysłu węglowego, wreszcie wskazać środki zaradcze. Takie zadania komisji dają równocześnie możność zbadania podstaw ewentualnej nacjonalizacji przemysłu węglowego, do którego dążą górnicy.

Na froncie marokańskim

Quezzan, 20. 8 PAT. Marszałek Liautey przyjął dziś szereg oficerów hiszpańskich, których dekorował krzyżami wojennymi. Uroczysty ten akt miał charakter nader serdeczny. Marszałek przyjął także licznych kolonistów, których również udekorował i zapewnił ich, że w przyszłości nie powtórzą się już niepokoje i pożary. Następnie marszałek udał się do Rabat, gdzie stwierdził, że krajowcy powrócili już do normalnej pracy nad ukończeniem żniw w okręgach, w których odbywały się walki.

Rabat, 20. 8 PAT. Działania wojenne w krainie Tsuis prowadzone są w dalszym ciągu w dobrych warunkach. Podczas gdy główne siły atakowały centrum wojsk nieprzyjacielskich, dwa oddziały otaczające z obu stron wroga złączyły się wczoraj rano w północnej części kraju Tsuis. Straty Francuzów są niewielkie. Ostatecznie powstańcy z okręgu Tsuis zostali całkowicie wyparci i większość plemion tamtejszych poddała się bez zastrzeżeń.

Energiczne środki rządu celem stabilizacji kursu złotego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 8. (Sin.) Jak się dowiaduję, rozpoczął rząd energiczną akcję celem stabilizacji złotego polskiego. Niezależnie od dotychczasowych środków zastosowanych przez rząd w sprawie zwiększenia eksportu i bezwzględnego ograniczenia importu oraz niezależnie od przewidzianego wywozu zboża, rząd poczynił starania celem umożliwienia wywozu węgla do innych krajów poza państwem niemieckiem. W tej sprawie toczą się rokowania z rządem szwedzkim, a nadto rozpoczęto też rokowania z innemi państwami.

Z kół rządowych stwierdzają nadto, że na spadek złotego zagranicą wpływa mocno interwencja niemiecka na poszczególnych giełdach i brak należytych środków u placówek naszych dla przeciwdziałania. Tak np. wczoraj w Londynie rząd niemiecki rzucił na giełdę 10,000 zł., które natychmiast zostały skupione. Wobec braku pieniędzy w placówce londyńskiej nie mogły one być zakupione, co spowodowało pewne obniżenie złotego w Londynie. Rząd jednak począwszy od jutra podejmie środki celem umożliwienia placówkom zagranicznym interwencji.

Wobec nowej pożyczki z Ameryki

Warszawa, 20 8. (Sin.) Ze sfer miarodajnych dowiaduję się, że wszelkie pogłoski, jakoby ostatnia rata pożyczki amerykańskiej miała nie być wypłaconą są fałszywe. Wręcz przeciwnie, wszystko wskazuje na to, że jesteśmy w przededniu nowej pożyczki amerykańskiej, która będzie zrealizowana po załatwieniu pożyczki czechosłowackiej w Stanach Zjednoczonych.

Wyrok w procesie terorystów komunistycznych

Wszyscy trzej skazani na śmierć. — Prośba o ułaskawienie odrzucona.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 8. (Sin) **W rozprawie doraźnej przeciw terrorystom komunistycznym zarządził wczoraj prewodniczący przerwę do dnia dzisiejszego. Grupa zwolenników oskarżonych komunistów chcąc przywitać swych towarzyszy zgromadziła się po zakończeniu rozprawy przed gmachem Sądu okręgowego na ulicy Miodowej. Karetka więzienna jednak odjechała pusta, oskarżonych bowiem wyprowadzono tylnem wyjściem, poczem przewieziono ich z powrotem do więzienia.**

Dzisiejsza rozprawa rozpoczęła się o godzinie 10 i pół Przemawiali kolejno obrońcy Paschalski, Rudziński i Duracz, poczem Trybunał udał się na naradę. Narada trwała przeszło godzinę, poczem przewodniczący Trybunału doraźnego ogłosił wyrok mocą którego oskarżeni Hibner, Rutkowski i Kniewski skazani zostają na karę śmierci przez rozstrzelanie.

* * *

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku obrońcy udali się samochodami do Spały celem przedłożenia panu Prezydentowi Rzpltej prośby o ułaskawienie skazańców.

Kilka minut po godzinie 8-mej otrzymali obrońcy wiadomość, iż **p. Prezydent nie skorzystał z prawa łaski odnośnie do zasądzonych Hübnera, Rutkowskiego i Kniewskiego.**

Wobec tego wyrok wykonany będzie nad ranem na stokach Cytadeli.

Masowy proces opozycjonistów litewskich

Jak partja rządząca zapewnia sobie wpływ.

Kowno, 20. 8 PAT. Z początkiem września rozpocznie się tu wielki proces przeciwko 136 osobom, członkom partyj opozycyjnych, oskarżonych o organizowanie walki przeciwko rządowi i podżeganie robotników do rewolucji. Proces ten ma na celu osłabienie opozycji i zapewnienie wpływów chrześcijańskiej demokracji podczas przyszłych wyborów do sejmu litewskiego.

Porządek dzienny 6-tej sesji Ligi narodów

Genewa, 20. 8 PAT. Ogłoszony został oficjalnie porządek dzienny 6-tej sesji plenarnego posiedzenia Ligi narodów. Sesja ta rozpocznie się dnia 7 września br. o godzinie 11-tej w południe. Porządek dzienny obejmuje: 1. Wybór komisji weryfikacyjnej 2. Wybór prezydenta. 3. Zbadanie i przyjęcie porządku dziennego. 4. Wyznaczenie komisji do wyboru przewodniczących komisji. 5. Wybór wiceprzewodniczących. 6. Sprawozdanie z prac dokonanych przez Radę Ligi od czasu ostatniej sesji, sprawozdanie sekretarjatu wreszcie sprawozdanie dotyczące wykonania decyzji ostatniego zgromadzenia Ligi narodów.

Niezależnie od tego na porządku dziennym Zgromadzenia znajdują się sprawy przekazane przez piąte ogólne zgromadzenie Ligi narodów, a w szczególności sprawy: zmiana artykułu XVI. paktu, sprawy dotyczące propagowania pomiędzy młodzieżą wszystkich krajów ideałów pokoju światowego. Sprawy dotyczące zapoznawania młodzieży uniwersyteckiej i szkolnej z celami Ligi narodów, repartycja wydatków Ligi narodów między członków jej według nowego klucza proponowanego przez specjalną komisję.

Poza temi sprawami porządek dzienny zgromadzenia obejmuje kwestje proponowane przez Radę Ligi narodów, a mianowicie: 1. Sprawę arbitrażu bezpieczeństwa i redukcji zbrojeń. 2. Raport o pracach w zakresie organizacji ekonomicznej i finansowej, łącznie ze sprawą odbudowy finansowej Austrji, odbudowy finansowej Węgier, sprawę tworzenia specjalnych urzędów, zapewniających opiekę wychodźcom greckim itd. 3. Raport o pracach dotyczących organizacji komunikacji i tranzytu. 4. Raport o pracach dotyczących organizacji hygjeny. 5. Raport o pracach komisyj doradczych w sprawie ochrony dziecka i kobiety, oraz wyznaczenie odpowiednich kredytów na przyszłe prace tej komisji. 6. Kooperacja intelektualna. Raport dotyczący prac komisji dla współpracy intelektualnej. 7. Sprawa budowy specjalnej sali obrad Ligi narodów. Pozatem na porządku dziennym są sprawy budżetu na rok 1926 łącznie z budżetem międzynarodowym organizacji pracy i stałego trybunału międzynarodowej sprawiedliwości, kontorla racunków za rok 1924 wreszcie nominacja sześciu członków niestałych rady Ligi narodów.

Lot ponad chmurami

Londyn, 20. 8 PAT. Kapitan awjacji Barnard przeleciał wczoraj na aeroplanie Rolls—Royce Ekspress z Paryża do Londynu całą drogę ponad chmurami. Barnard wyjaśnia, że w drodze posiłkował się wiadomościami, otrzymywanemi z radjostacji w Croydon i na ich zasadzie dotarł bez przeszkód do aerodromu.

Sprawy celne w Niemczech

Berlin, 20. 8 PAT. Partja demokratyczna zwraca się z odezwą do swoich członków i tłumaczy swe stanowisko opozycyjne wobec uchwalonych ustaw podatkowych i celnych. Partja i jej frakcja parlamentarna uważają za pierwszy postulat zpewnienie eksportu dla towarów niemieckich i osłabienie konkurencji zagranicznej.

Poprawa kursu złotego?

Wiedeń, 20. 8 PAT. Neue Freie Presse stwierdza, że kurs złotego polskiego poprawił się wczoraj tak w Berlinie jak i na innych giełdach.

Położenie finansowe Austrji

Genewa, 20. 8 PAT. Eksperci Ligi narodów Layton i Rist, którzy badali stosunki finansowe Austrji, przedłożyli swe sprawozdanie obejmujące 100 stron druku.

Dług francuski w St. Zjedn.

Nowy Jork, 20. 8 PAT. Ambasador francuski doniósł amerykańskiemu urzędowi skarbu, że Francja wyśle w połowie września misję do Waszyngtonu, celem prowadzenia rokowań w sprawie długu francuskiego.

Ewakuacja Düsseldorffu

Kolonja, 20. 8 PAT. Opróżnienie Duesseldorfu odbywa się programowo. Wszystkie budynki publiczne zostały już opróżnione. Wojsko francuskie opuszcza miasto w małych oddziałach.

Aresztowania komunistów w Libawie

Libawa, 20. 8 PAT. Władze tutejsze aresztowały 32 komunistów, pomiędzy którymi był przedstawiciel trzeciej międzynarodówki, przebywający w Libawie za fałszywemi dowodami.

Walka ze szmuglem alkoholu

Helsingfors, 20. 8 PAT. W dniu wczorajszym podpisana tu została konwencja w sprawie zwalczania szmuglu napojów alkoholowych przez delegatów 11 państw, które w roku ubiegłym wzięły udział w konferencji rzeczoznawców, poświęconej tej sprawie. Tekst konwencji, opracowany wówczas, podpisany został bez zmian. Jedynie do protokołu końcowego wprowadzono kilka uzupełnień.

Armja nieregularna w Jugosławji

Wiedeń, 20. 8 PAT. Neues Wiener Tagblatt donosi z Belgradu, że jugosłowiański minister wojny przedłożył królowi projekt organizacji armji nieregularnej, do której będą włączeni wszyscy ci, którzy nie znajdą pomieszczenia w armji regularnej.

Sytuacja w Szanghaju

Szanghaj, 20. 8 PAT. Sytuacja w dzielnicy portowej poprawiła się. Większa część robotników portowych powróciła do pracy. Chińskie ministerjum komunikacji w Pekinie udzieliło miejscowej dyrekcji upoważnienia do konferowania ze strejkującymi pocztowcami i zaofiarowania im podwyżki płacy. Strejkujący odrzucili jednak tę ofertę.

Zarządzenia chińskie przeciw żegludze angielskiej

Londyn, 20. 8 PAT. Jak donosi biuro Reutera, wice admirał Sinclair odjechał z Hong—Kongu do Kantonu. Podróż jego pozostaje niewątpliwie w związku z zarządzeniami rządu kantońskiego, przeciwko żegludze angielskiej. Jakkolwiek admirał nie otrzymał specjalnych instrucyj co do poczynienia przedstawień u władz chińskich, poweźmie on w charakterze naczelnego komendanta angielskiej stacji marynarki w Chinach wszystkie potrzebne kroki dla ochrony żeglugi angielskiej, bez poprzedniego komunikowania się z rządem.

Naród lotników

Londyn, 20. 8 PAT. Przemawiając na otwarciu nowego klubu aeronautycznego w „Edware Aerodrome" w Londynie, sir Filiph Sarsonn podsekretarz stanu dla spraw lotnictwa powiedział, że ideałem jest obecnie stworzenie z Anglji narodu lotników, tak jak w swoim czasie stworzono naród żeglarzy. Przyszła obrona pokoju i cywilizacji leży — zdaniem mowcy — w rękach awjacji.

Ekspedycja polarna Mac Millana

Londyn, 20. 8 PAT. Biuro Reutera donosi z Waszyngtonu: Mac Millan zaniechał z powodu niepogody wykonania części programu swej ekspedycji podbiegunowej.

Napad na przewodn. sobranja

Paryż, 20. 8 PAT. **W wyniku śledztwa, prowadzonego w związku z przedwczorajszym napadem na przewodniczącego i wiceprzewodniczącego sobranja policja aresztowała 15 osób, wśród których znajduje się główny organizator napadu.**

Aresztowanie 2 hakenkreuzlerów w gmachu kongresowym

Przy chuliganach znaleziono listy z pogróżkami.

(Telefonem od naszego specjalnego sprawozdawcy kongresowego).

Wiedeń, 20 8. (Kl.) Wielką sensację wywołało tu dziś popołudniu aresztowanie dwóch hakenkreuzlerów w gmachu kongresowym. Chcieli oni podrzucić list z pogróżkami pod adresem przewodnictwa Kongresu. Obu chuliganów aresztowano, a list skonfiskowano.

Po przywróceniu spokoju we Wiedniu

Zajście w Badenie. — Niedoszły występ „budzących się Węgrów" — Obłudny protest monarchistów przeciw rozruchom. — Uwolnienie kilku aresztowanych hakenkreuzlerów.

Wiedeń. 20. 8. (Kl.) Wszystkie pisma dzisiejsze podkreślają z wielkiem zadowoleniem, iż dzień wczorajszy minął w zupełnym spokoju.

Policja wydała komunikat, w którym podkreślą tę okoliczność zaznaczając, że w dniu wczorajszym obeszło się w zupełności bez interwencji policji.

Prywatnie donoszą jedynie o zajściu na dworcu w Badanie koło Wiednia, gdzie 4 wyrostków napadło na kupca Hornsteina, który został raniony w oko. Napastnicy zbiegli.

Okazuje się obecnie, że również członkowie towarzystwa budzących się Węgier przygotowywali się do wzięcia udziału w demonstracjach wiedeńskich. Nie przybyli oni tylko z tego powodu, że nie udała im się zainicjowana zbiórka na ten cel.

Podczas onegdajszych rozruchów została obrzuco na kamieniami pani Drumond korespondentka Daily Ekspress z Londynu, która w obszernej korespondencji do swego pisma opisuje szczegółowo zajścia wiedeńskie oraz własną przygodę.

Związek właścicieli kawiarń i restauracyj zwrócił się do policji z ostrym protestem przeciw zajściom, domagając się ochrony mienia oraz odszkodowania za poniesione straty.

Na zebraniu monarchistów odbytem w dniu wczorajszym uchwalono protest (!) przeciw onegdajszym rozruchom, oraz postanowiono nie brać udziału w zwołanym na sobotę Volkstagu hakenkreuzlerów. Monarchiści w rezolucji swej podnoszą, że są przeciwnikami szerzenia nienawiści rasowej(?), gdyż wybryki takie szkodzą opinji Wiednia.

Dziś uwolniono z aresztów kilka osób, przytrzymanych podczas onegdajszych ekscesów.

Komuniści także chcą demonstrować

Wiedeń, 20 8. (Kl) Jak już doniosłem, policja wiedeńska zgodziła się na odbycie w sobotę zgromadzenia związków niemiecko-chrześcijańskich i narodowych socjalistów pod gołem niebem. Jako warunek stawia policja, że zebranie rozpocznie się najpóźniej o godzinie ½5 popołudniu a zakończy się przed 7-mą. Związki zobowiązały się nie dopuścić do swych szeregów obcych elementów.

Komuniści wiedeńscy na wiadomość o zezwoleniu policji na odbycie zebrania narodowo- socjalistycznego w sobotę wieczorem zażądali od policji zezwolenia na zebranie pod gołem niebem.

Chrześcijańsko - społeczni u dyr. Schobera

Wiedeń, 20. 8 (D.) Delegacja stronnictwa chrześcijańsko społecznego zjawiła się dziś u prezydenta policji Schobera i zaprotestowała (!) przeciw zbyt energicznemu wystąpieniu policji wiedeńskiej wobec uczestników poniedziałkowych demontsarcyj. Dr Schober oświadczył delegatom, że z pośród 200 aresztowanych demonstrantów 170 zostało zwolnionych

Lord Plumer przybył do Palestyny

Wiedeń. 20. VIII. (Kl.) Z Jerozolimy donoszą: Lord Plumer, nowy Wysoki Komisarz Palestyny, przybył do Jerozolimy. Na dworcu powitały go deputacje całej ludności, tak żydowskiej, jak i arabskiej.

Niepomyślne wieści z Syrji

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 20. 8 (K.) Wiadomości nadeszłe z Syrji głoszą, iż Druzowie wbrew przyrzeczeniom, zawartym w preliminarzu pokojowym oblegają dalej Sueidę, nie wycofywując swej armji z terenów nakazanych przez preliminarz. Przeciwnie, wszystko przemawia za tem, że powstanie Druzów ogarnia coraz szersze rozmiary.

Abd el Krim nie myśli o pokoju

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 20. 8 (K.) Z Tangeru (Maroko) donoszą: Dwaj przedstawiciele dyplomatyczni Francji i Hiszpanji, przebywający dotąd w Melilli w oczekiwaniu ewentualnych propozycyj Abd- El- Krima, zostali odwołani. Okazuje się bowiem, że Abd- El-Krim nie chce absolutnie odstąpić ani na krok od swych żądań pragnąc walką podjazdową zniszczyć armję francuską.

Delegacja francuska do St. Zj.

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 20. 8 (K.) Pomyślny wynik rokowań belgijsko amerykańskich w sprawie spłaty długu belgijskiego, skłonił również rząd francuski do wysłania delegacji do St. Zjednoczonych. Delegacja ma wyjechać w połowie września do Waszyngtonu.

Prawdopodobnie wyjedzie też do Waszyngtonu minister Caillaux.

Caillaux w Londynie

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 20. 8 (K.) Caillaux zabawi w Londynie 4—5 dni i omówi cały kompleks aktualnych spraw gospodarczo finansowych.

Oby ostatni dzień zniżki!

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 20. 8 (D.) Na giełdach zagranicznych zaznaczyła się dzisiaj dalsza nieznaczna zniżka złotego.

Bankructwo „Agi"

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 20. 8 (D.) Z Berlina donoszą: Szeroko omawiane jest w tutejszych sferach finansowych ogłoszenie niewypłacalności przez jedno z największych przedsiębiorstw przemysłowych koncernu Stinnesa „Aga", zakłady samochodowe Passywa przedsiębiorstwa wynoszą 2.2 miljardy marek złotych. Jest to pierwszy widomy znak załamania się koncernu Stinnesowskiego.

Londyn, 20. 8 PAT. Funkcjonarjusze pocztowi w Szanghaju powrócili wczoraj wieczorem do pracy

Paryż, 20. 8 PAT. Quoditien donosi, że Lunaczarski przybędzie wkrótce do Paryża.

Posiedzenie komisji permanencyjnej

Wiedeń. 20 8. (Kl) Dziś wieczór odbyło się posiedzenie komisji permanencyjnej. Wybrano przewodniczącym Dra Silvera z Ameryki, oraz szereg wiceprzewodniczących.

Przyjęcie na cześć delegatów

Mowy prof. Weizmana, Sokolowa i pos. Thona.

Wiedeń, 19 8. (F) Na przyjęciu, wydanem onegdaj w Sofiensale przez sjonistów austrjackich na cześć delegatów na Kongres, przemamail prof. Weizman, który opowiadał ciekawe i nieznane szczegóły ze swoich przeżyć. — Sokołow opowiadał humorystyczne wspomnienia o pierwszych przeciwnikach Herzla. Pełne humoru i cięłości przemówienie wygłosił pos. Thon w imieniu sjonistów polskich. Przyjęcie zakończyło się śpiewami.

POS. Dr THON O PROBLEMACH KONGRESOWYCH.

„Wiener Morgenzeitung" ogłasza artykuł posła dra Thonao problemach kongresowych. — Kongres winien rozwiązać — zdaniem pos. Thona — zagadnienie czwartej aliji, szkolnictwa i wzmonienia Egzekutywy.

Prezydjum frakcji Hitachduth

Wiedeń, 20 8. (Kl.) Frakcja Kongresowa Hitachduthu, złożona z 22 delegatów, wybrała następujące prezydjum: Borowoi (Rosja), Dr. Ellenberg (Polska), Inż. Friedland, Dr. Kazenelson (Palestyna), Prof. Lazerson (Łotwo), Leviatow (Palestyna) i Tatza (Polska).

Ostateczne połączenie frakcyj Poale Sjon i Ceire Sjon

Wiedeń, 20 8. (Kl.) Dziś odbyło się uroczyste zebranie delegatów Poale Sjon i Ceire-Sjon, na którem dokonana została finalizacja porozumienia i połączenia obu frakcyj. Nowe ugrupowanie otrzymało nazwę: „Jidische Socjalistisze Arbajterpartei Poale Cion (Ferajnigt in cion-soc. Ferband).

Delegaci amerykańscy przeciw kwucom

Wiedeń, 20. 8 (F.) Dowiaduję się, iż delegaci amerykańscy mają zamiar zażądać, by na przyszłość z funduszów organizacji nie popierano kwuc, lecz zrzeszenia robotników o indywidualnym sposobie gospodarowania (Moszaw Owdim). Grupa amerykańska stoi nadto na stanowisku, że kolonizacja Palestyny powinna się opierać raczej na plantacjach, aniżeli na uprawie roli.

Waad Leumi do bar. Rotschilda

Wiedeń. 20. VIII. (Kl) Z Jerozolimy donoszą: Waad Leumi wysłał serdeczną depeszę gratulacyjną do barona Edmunda Rotschilda, z okazji 80-rocznicy jego urodzin.

MATCH AUSTRJA—PALESTYNA 5:1

Wiedeń, 20 8. (Kl.) Odbyty tu w dniu dzisiejszym match footbalowy Palestyna—Austrja zakończył się wynikiem 1:5 na korzyść Austrji.

Dziś wręczenie noty francuskiej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 20. 8 (D.) Z Berlina donoszą: Wręczenie odpowiedzi francuskiej min. Stresemannowi nastąpi jutro w piątek.

Kronika telegraficzna

Londyn, 20. 8 PAT. WBK. „Morning Post" donosi z Kairu, że Medyna jest ciągle jeszcze oblęgana przez Wahabitów. Wojsko państwa Dżeddas straciło w ostatniej bitwie około 100 żołnierzy. Na froncie Dżeddah panuje spokój.

Londyn, 20. 8 PAT. Wedle doniesienia biura Reutera przyjął parlament bengalski ustawę, przyznającą kobietom prawo wyborcze pod pewnemi warunkami.

Paryż, 20. 8 PAT. Czterej komuniści, oskarżeni o wzywanie żołnierzy do nieposłuszeństwa, skazani zostali na 4 miesiące więzienia każdy.

Drobne ogłoszenia

Akademik (czka) z lepszego domu znajdzie we Wiedniu u bezdzietnego małżeństwa osobny pokój z kompletnem rytualnem utrzymaniem. Zgłoszenia pod „Praterallee“ do Admin. N. Dz.

Zgubiony portfel wraz z dokumentami czeskimi na nazwisko Tobias Kisch Petrov'a Czechosłowacja. Uprasza się łask. znalazcę o odesłanie tychże na adres Rabin Kornitzer dla Kischa Kraków, Dietla 45.

Studentów (tki) z niższych klas gimnazjalnych przyjmę na mieszkanie z utrzymaniem. Wiadomość ul. Wrzesińska 9, parter dolny.

Dwie uczenice od lat 12 znajdą utrzymanie i trosk. opiekę przy intel. rodzinie. Wiadomość z grzeczności u p. Korna, Podgórze, Twardowskiego 7. 662

Szadchen mający stosunki w lepszych sferach zechce podać swój adres do Admin. N. Dz. pod „Pierwszorzędny“. 661

W sobotę 15 sierpnia o godz. 12 przedpoł. w tramwaju Nr. 34 linji 6 w przejeździe z Rynka Podgórskiego do głównej poczty pozostawiono torebkę damską zawierającą około 30 zł gotówki i kilka drobiazgów. Uczciwy znalazca zechce zgubę za wynagrodzeniem złożyć w Adm N. Dz.

FORTEPIANY
PIANINA
FISHARMONIE

Skład
HELENA SMOLARSKA
Kraków
Szewska 9. Tel. 4365

Sprzedaż na raty do 10 miesięcy
Wybór olbrzymi

Pasy brzuszne, pasy przepuklinowe, suspensorja, wkłady na płaską stopę poleca i wykonuje na zamówienie w przeciągu 24-rech godzin

ORTO-CHIRURGJA
KRAKÓW, UL. STAROWIŚLNA 25.

Dla Pań obsługa damska.
Przyjmuje się również wszelkie przedmioty do ostrzenia, naprawy i niklowania.

Tartak w Makuszowic.

Polecam tartak mój w Makuszowie pol. Górny Śląsk, położony na samej granicy pol.-niem. dla wszelkiego rodzaju **przetarcia drzewa** za wynagrodzeniem.
Salo Imbach, Gleiwitz (Gliwice) **O/S.**

Dzieci w wieku szkolnym

znajdą wikt i mieszkanie przy intel. rodzinie żyd. Ewent. pomoc w nauce i fortepian. Wiadomość w gimn. żyd. Brzozowa 5.

HUFNALE OSTRE

(Eishufnägel) piły gatrowe oryg. remscheidowsk oraz wszelkie narzędzia do obróbki drzewa i metali, po cenach bardzo przystępnych, poleca
S. Nattel, Kraków, Agnieszki 10
1662 Telefon 4252.

Rozkład jazdy pociągów osobowych
ważny od 5 czerwca 1925 r.

Odjazd z Krakowa do	Godzina	Przyjazd do Krakowa z	Godzina
Warszawy Z. (sezon)	0·30	**Lwowa**	0·21
Wiednia	0·50	**Piotrowic**	1·43
Lwowa (Bukaresztu)	2·20	**Wiednia**	1·48
Zakopanego	2·35	**Warszawy** (sezon)	2·05
N. Sącza p. Tarnów	2·50	Łodzi	5·00
Krynicy (sezon)	2·50	Krynicy przez Tarnów	5·20
Niepołomic (sezon)	4·10	Zakopanego	5·40
Piotrowic-Katowic	4.20	**Poznania**	5·58
Lwowa (Poł. do N. Sącza)	6·35	**Warszawy**	6·15
Katowic Z.	7·00	Słotwiny-Brzeska	6·30
Piotrowic	7·12	Lwowa	6.43
Zakopanego	7·30	N. Sącza p. Chabówkę	6·50
Lwowa	7·50	Kocmyrzowa-Grzegórzki	6·55
Oświęcimia p. Skawinę z Krakowa-Płaszowa	8·10	Dziedzic	7·20
Wieliczki	8·20	Wieliczki	7·22
Warszawy Z	8·45	Rozwadowa	7·40
N. Sącza via Sucha	8·50	Oświęcimia p. Skawinę	7·47
Kocmyrzowa z Grzegórz.	9·20	Warszawy via Radom-Dęblin	8·15
Poznania Z. p. Katowice	10·05	Niepołomic	8·15
Żywca	0·20	Katowic	8·30
N. Sącza p. Tarnów	11·05	Piotrowic	9·15
Krynicy	11·05	Lwowa	9·45
Lwowa	11·45	**Gdańska**	10·05
Lwowa	13·15	Cieszyna	10·40
Katowic	13·30	Wiednia	10·40
Zakopanego N. Sącza	13·30	Wieliczki	12·20
Kocmyrzowa	13·40	Kocmyrzowa	12·20
Wieliczki	13·50	**Katowic** (Berlina)	12·50
Słotwiny Brzeska (w soboty)	14·00	Lwowa	13.40
Warszawy Z.	14·10	Zakopanego	15·05
Oświęcimia p. Skawinę	14·10	Skawiny	15·05
Piotrowic	14·20	Piotrowic	15·15
Niepołomic	14·30	Tarnowa-Krynicy	15·45
Przemyśla (Poł. do N. Sącza)	15·25	**Katowic**	16·05
Trzebini	16·15	**Lwowa** (Bukaresztu)	16·15
Słotwiny-Brzeska (codziennie prócz sobót)	16·25	Warszawy	16·4[illegible]
Katowic (Berlina)	16·50	Niepołomic	17·00
Wiednia z Bielska posp.	17·55	Lwowa	17·25
Bielska (Cieszyna)	17·55	Wieliczki	18·45
Gdańska	19·00	Kocmyrzowa do Grzegórzek	19·00
Katowic	18·15	Piotrowic	19·15
Warszawy	18·15	N. Sącza p. Chabówkę	19·50
Bochni	18·20	Poznania przez Katowice	20·37
Warszawy Z.	19·20	Przemyśla	20·50
Nowego Sącza	19·30	**Zakopanego**	21·00
Rozwadowa	20·05	Katowic	22·10
Wieliczki	20·10	**Lwowa**	21·48
Kocmyrzowa z Grzegórz.	20·08	Żywca	22·50
Lwowa	20·50	**Warszawy**	23·05
Bielska-Cieszyna	21·15	**Zakopanego** (sezon)	23·20
Łodzi	21·45	**Krynicy** (sezon)	23·47
Poznania p. Katowice	22·20		
Krynicy i N. Sącza	22·25		
Lwowa	23·20		
Zakopanego	23·35		
Warszawy	23·55		

UWAGA: Wyrazy, wydrukowane tłustym drukiem oznaczają pociągi pospieszne.
Z. oznacza odjazd z dworca Zachodniego.
Przy pociągach kursujących w czasie od 5 czerwca do 30 września dodano w nawiasie sezon.

XIV. KONGRES SJONISTYCZNY.

Przez cały czas trwania Kongresu przynosić będzie „Nowy Dziennik“ codziennie dokładne **TELEFONICZNE** wiadomości o posiedzeniach kongresowych i przebiegu obrad.

W Małopolsce będzie więc „Nowy Dziennik“ posiadał **NAJWCZEŚNIEJ** sprawozdania z Kongresu.

Prócz własnych wiadomości telefonicznych ogłasza „Nowy Dziennik“ sprawozdania, wywiady, opisy i t. p. swego specjalnego korespondenta kongresowego, znanego literata i publicysty Dra Z. F. FINKELSTEINA.

Jedynem pismem żydowskiem w Zagłębiu
jest tygodnik
„Zaglembier Cajtung“
przynoszący stale obfite wiadomości **z Zagłębia** oraz ze świata żydowskiego.
WSPÓŁPRACUJĄ NAJLEPSZE ŻYDOWSKIE SIŁY PUBLICYSTYCZNE.
Znakomity organ insercyjny.
Abonament mies. Zł **1·10**, kwart. Zł **3·30**
w Ameryce **1 dolar.**
Adres Red. i Adm.: „Zaglembier Cajtung“ w Będzinie.

Przedsiębiorstwo w Palestynie produkujące ważne artykuły potrzeb codziennych mające zastępstwa pierwszorzędnych europejskich firm na cały bliski Wschód poszukuje w celu rozszerzenia agend

KAPITALISTĘ

którego współpraca na polu handlowem byłaby pożądaną. Na żądanie pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia pod „Kapitał“ do Admin. N. Dz.

Najlepszy angielski lep na muchy
„FORMIN“
z dwuletnią gwarancją do nabycia:
H. Dumast, Kraków, ul. Pawia 26.

SUCHE SOSNOWE
DRZEWO OPAŁOWE

dostarczę zaraz wagonowo w każdej ilości.

Zgłoszenia do Admin. Nowego Dzien. pod **„OPAŁ“.**

NOWA DRUKARNIA DZIENNIKOWA

TELEFON 279. W KRAKOWIE, UL. ORZESZKOWEJ L. 7. TELEFON 279.

przyjmuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące — w szczególności druki bankowe, kupieckie, przemysłowe, reklamowe, czasopisma i dzieła wykonując takowe starannie, szybko i po cenach umiarkowanych.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Redaktor odpow. Dawid Laser. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7